Ազգ
Azg
armenian daily
27 ՄԱՐՏ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 55 (2259)

Գործարկվեց Ղազախստան-Նովոռոսիյսկ խողովակաշարը

ԱՍՏԱՆԱ, 26 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղազախստանի վարչապետի եւ Կասպյան նավթային ընկերությունների միության ղեկավարների մասնակցությամբ մարտի 26-ին Ղազախստանում գործարկվեց առաջին 1580 կիլոմետրանոց խոշոր նավթախողովակաշարը, որը միացնում է Կասպյան «Թենգիզ» նավթահանքը Ռուսաստանի Նովոռոսիյսկ նավահանգստի հետ: Փաստորեն սա առաջին խողովակաշարն է, որը հատուկ կառուցվել է Կասպյան նավթը միջազգային շուկաներ արտահանելու համար: Մասնագետների գնահատմամբ, «Թենգիզ»-ն իր պաշարներով աշխարհի 6-րդ նավթահանքն է, որի շահագործմամբ Ղազախստանը կարող է դառնալ նավթարդյունաբերող առաջատար երկրներից մեկը: Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, սա հաղթանակ է Ռուսաստանի համար, քանի որ կստանա խոշոր գումարներ իր տարածքով փոխադրումների դիմաց, եւ բացի այդ կասպյան նավթի արտահանման հարցով Ռուսաստանը մյուս երկրների, մասնավորապես ԱՄՆ-ի, Չինաստանի եւ Թուրքիայի հետ սկսած մրցապայքարում դառնում է հաղթող: Այս ուղին մի մեծ քար է նետում ԱՄՆ-ի պաշտպանած 1730-կիլոմետրանոց Բաքու-Ջեյհանի վրա, եւ Կասպյան ընկերությունների միության նավթուղին մեծ հարցականի տակ է դնում Բաքու-Ջեյհանի կառուցման անհրաժեշտությունը:

ՌԵՅՏԻՆԳ

Հայաստանի 20 ամենաազդեցիկ գործիչները

Մարտի 19-23-ը մոսկովյան «Պանորամա» ինֆորմացիոն-փորձագիտական խումբը, որը զբաղվում է Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների հասարակական-քաղաքական կյանքի հետազոտությամբ (www.panorama.ru), «Ազգ»-ի հետ համատեղ անցկացրեց հարցում «Քաղաքական գործիչների ազդեցության ռեյտինգ» թեմայով, որի նպատակն էր պարզել այն գործիչներին (քաղաքական, տնտեսական, լրատվական), որոնց գործունեությունն առավելագույնս ազդում է Հայաստանում քաղաքական գործընթացների զարգացման վրա:

Նրանց ազդեցության աստիճանը որոշեց փորձագետների խումբը, որում ընդգրկվեցին Հայաստանի ամենաազդեցիկ լրատվամիջոցները եւ ինֆորմացիայի աղբյուրների ներկայացուցիչները (վերջին պահին նրանցից 3-ը հրաժարվեցին մասնակցելուց):

Տես ➧ էջ 3

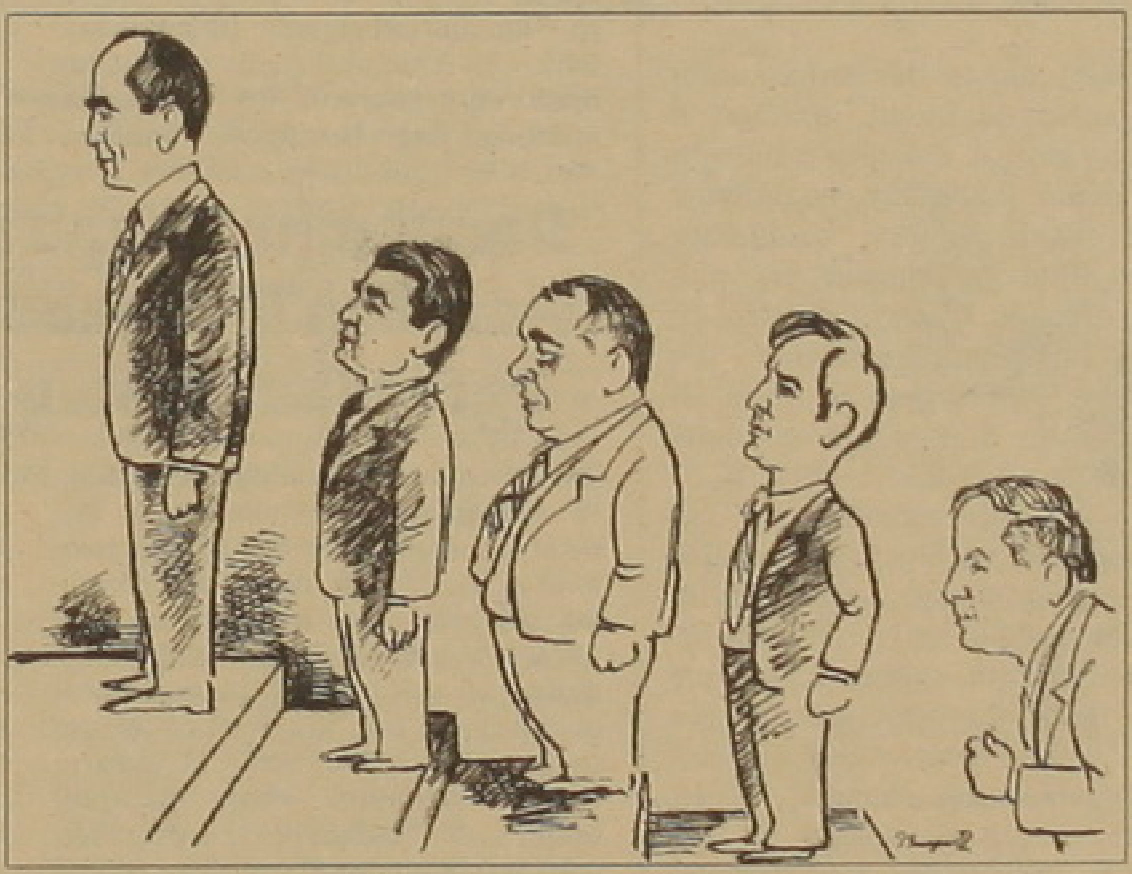

ԲԱՔՈՒ

Քարլտոն Ֆուլֆորդ. «Կովկասում ՆԱՏՕ-ի զորքերի տեղակայումը գրավիչ է»

Եվրոպայում տեղակայված ԱՄՆ զորքերի գլխավոր հրամանատարի տեղակալ գեներալ Քարլտոն Ֆուլֆորդն անցնող շաբաթավերջին Երեւանում ունեցած հանդիպումից հետո ժամանել է Բաքու: Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Սաֆար Աբիեւն ամերիկացի գեներալին ասել է, թե «Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի զորքերի տեղակայումը կարող է լինել կայունության ամրապնդման գլխավոր գործոն»: «Տարածաշրջանում ամենամեծ ապակայունությունը գալիս է Հայաստանից, որն իր տարածքում ունի օտար ռազմական հենակետեր», նշել է Աբիեւը, որին ի պատասխան գեներալ Ֆուլֆորդն ասել է. «Կովկասում ՆԱՏՕ-ի զորքերի տեղակայումը գրավիչ է եւ արժե դրա մասին խորհել»: «Թուրան» գործակալությունը հաղորդում է, թե Աբիեւ-Ֆուլֆորդ հանդիպման ընթացքում քննարկվել են «հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը եւ տարածաշրջանի ռազմաքաղաքական իրավիճակը»:

«Ֆրանսպրեսի» հաղորդման համաձայն, Ֆուլֆորդը «Ադրբեջանի իշխանություններին հորդորել է խորացնել Թուրքիայի հետ կապերը»:

Նախագահ Ալիեւը վերջերս Թուրքիա կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում թուրք զինվորականությանն ասել է, թե «կողջունի թուրքական ռազմական հենակետի տեղակայումը Ադրբեջանի հողում, որը կօգնի՝ Հայաստանին ցույց տալու իր տեղը»:

Իր հերթին, Մոսկվայում լույս տեսնող «Ռոսիա» թերթը գրում է. «Հեյդար Ալիեւի Անկարայում վարած գաղտնի բանակցությունների որոշ մանրամասներ հայտնի են: Ալիեւը թուրքական իշխանությունների հետ քննարկել է ՆԱՏՕ-ի զորքերի Ադրբեջանում տեղակայելու խնդիրները»: Իսկ ահա Ադրբեջանի նախագահի որդին՝ Իլհամ Ալիեւը, ANS գործակալությանն ասել է, որ ինքը «կտրականապես դեմ է ցանկացած օտար ռազմական ուժի ներկայությանն Ադրբեջանում»:

Ադրբեջանի նախագահի արտաքին հարաբերությունների խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն, որը դեռ 1999-ին առաջարկում էր ՆԱՏՕ-ի, ԱՄՆ-ի կամ Թուրքիայի զորքերի տեղակայում Ապշերոնում, Աբիեւ-Ֆուլֆորդ հանդիպումից հետո «Թուրանին» ասել է. «Ժամանակը ցույց տվեց, որ իմ առաջարկությունը հիմնված է ամբողջ բանականության եւ ներկայում տիրող ռազմաքաղաքական իրականության վրա»:

Հ. Ալիեւ. «Հայերը վերջնականապես լկտիացան»

ԲԱՔՈՒ, 26 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բաքվի «Զերկալո» թերթը հրապարակել է Թուրքիա կատարած իր պաշտոնական այցից վերադառնալուց հետո Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի տված հարցազրույցի մանրամասները: Համաձայն թերթի, լրագրողների առավելագույն հետաքրքրությունը հարուցել են Թուրքիայում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ապագա գործընթացին առնչվող Ալիեւի բանակցությունները: Այսպես, այն հարցին, թե ինչպե՞ս կարող են անդրադառնալ բանակցությունների վրա Թուրքիայում Ալիեւի արած այն հայտարարությունները, որ «հայերը վերջնականապես լկտիացան», Ադրբեջանի նախագահը պատասխանել է. «Հայերն արդեն կտրուկ հակազդել են այդ հայտարարությանը: Ինչո՞ւ: Այն պատճառով, որ ես ճշմարտությունն եմ ասում: Այդ բառերն արտաբերելու համար անհրաժեշտ է խիզախություն եւ արիություն: Ես այդ բառերն հենց այնպես չեմ ասել. դրա համար ես բոլոր հիմքերն ունեմ: Ես գիտեի, թե ինչ հակազդեցություն է լինելու եւ, նման հայտարարություն անելով, գիտեի, թե ինչի եմ գնում՝ գիտակցելով, որ նախագահին, գուցե եւ չարժի ասել նման բան»:

Փաուելը առանձին հանդիպելու է Քոչարյանի եւ Ալիեւի հետ

ԲԱՔՈՒ, 26 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քոլին Փաուելը ապրիլի 3-ին Ֆլորիդայում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների միջեւ կայանալիք բանակցություններին մասնակցելուց զատ, ծրագրում է անջատ հանդիպումներ ունենալ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Հեյդար Ալիեւի հետ: Ըստ «Բիլիք Դունյասի» գործակալության հաղորդման, այդ մասին ասված է ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի հաղորդագրության մեջ:

Քոլին Փաուելը Վաշինգտոն կվերադառնա ապրիլի 3-ի երեկոյան: Սպասվում է, որ Քի Վեսթում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների բանակցությունները կշարունակվեն մինչեւ ապրիլի 6-ը:

Պուտինը եւ Շիրակը քննարկել են ղարաբաղյան կարգավորման խնդիրը

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 26 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ստոկհոլմում Եվրամիության երկրների առաջնորդների գագաթաժողովի շրջանակում կայացած անձնական հանդիպման ընթացքում ՌԴ նախագահ Վ. Պուտինը եւ Ֆրանսիայի նախագահ Ժ. Շիրակը քննարկել են երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք հարցեր:

Քննարկված հիմնական հարցերը, ինչպես հաղորդում է ռուսական ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը, եղել են եվրոպական կայունության եւ Բալկաններում տիրող իրադրության խնդիրները: Երկու նախագահների բավականին տեւական զրույցի թեմաներից մեկն էլ եղել է ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման խնդիրը ղարաբաղյան կարգավորման գործում հիմնական միջնորդի՝ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ին զուգահեռ Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի համանախագահության համատեքստում: Տվյալ հանդիպումը հատուկ կարեւորություն է ստանում ԱՄՆ Ֆլորիդայի նահանգի Քի Վեսթ քաղաքում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների առաջիկա բանակցությունների կապակցությամբ:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հայաստանի հավաքականի երկրորդ ոչ-ոքին

Մայրաքաղաքի «Հանրապետական» մարզադաշտում աշխարհի առաջնության եվրոպական 5-րդ խմբի հերթական խաղն անցկացրեց Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականը: Մեր մրցակիցը Ուելսի ընտրանին էր: Ինչպես եւ սպասվում էր, հանդիպումն ընթացավ լարված պայքարում եւ ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 2:2: Մեր թիմից գոլերը խփեցին Արտակ Մինասյանն ու Անդրեյ Մովսիսյանը, հյուրերից երկու անգամ աչքի ընկավ Ջոն Հարթսոնը: Չորրորդ տուրից հետո 5-րդ խմբի աղյուսակում հավաքական թիմերը տեղեր են զբաղեցնում հետեւյալ հերթականությամբ. 1. Լեհաստան 10, 2-3. Ուկրաինա, Բելառուս՝ 7-ական, 4. Ուելս՝ 3, 5-6. Հայաստան, Նորվեգիա՝ 2-ական միավոր:

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

«Օսկար» մրցանակները շնորհվեցին

Ամերիկյան կինոակադեմիայի «Օսկար» մրցանակները կիրակի օրը շնորհվեցին 73-րդ անգամ: Լոս Անջելեսում լավագույն ֆիլմի մրցանակին արժանացած Ռիդլի Սքոթի «Գլադիատորը» բրիտանացի կինոբեմադրիչի գործն ընդհանուր առմամբ ստացավ 5 մրցանակ, այդ թվում՝ տղամարդու լավագույն դերակատարման համար (Ռասել Քրոու): 36-ամյա Ռասել Քրոուն Ավստրալիայում մեծացած նորզելանդացի է: «Օսկարի համար նրա մրցակիցներն էին Խավիեր Բարդեմը, Թոմ Հենքսը, Էդ Հարիսը եւ Ջեֆրի Ռաշը:

Լավագույն դերասանուհի ճանաչվեց Ջուլիա Ռոբերտսը «Էրին Բրոկովիչ» ֆիլմում իր դերակատարման համար: Նրա մրցակիցներն էին Ջոան Ալենը, Ժյուլիետ Բինոշը, Էլեն Բարսթինը եւ Լաուրա Լինին:

Տես ➧ էջ 6

ՀԱԿԻՐՃ

Երկրապահները ղարաբաղյան կարգավորման մասին

Երկրապահ կամավորականների միությունը գտնում է, որ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ գոյություն ունեցող հակամարտությունը պետք է կարգավորվի միայն խաղաղ բանակցությունների միջոցով, եւ հարցի լուծումը հնարավոր է համարում.

– ԼՂՀ հարցի վերջնական կարգավորումը նրա անկախության ճանաչման միջոցով՝ ապահովելով ընդհանուր սահման Հայաստանի հետ,

– Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության որեւէ տարածք բանակցային քննարկման առարկա լինելը բացառելով,

– Ամրագրելով Երկրապահի դերը Հայաստանում եւ Արցախում հաստատված խաղաղության գործում եւ միեւնույն ժամանակ անհեթեթ համարելով խաղաղությանը սպառնացող պատերազմը վերսկսելու կոչերը, հայտարարում է, որ ԵԿՄ-ն պատրաստ է պաշտպանել հայ ժողովրդի զոհերի եւ զրկանքների գնով ձեռք բերված նվաճումները:

ՀՀ ԵԿՄ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանից Թուրքիա՝ հանուն խաղաղության

Մարտի 8-ից սկսյալ Թուրքիայում անց է կացվում Կանանց բիենալեն, որը կտեւի մինչեւ մարտի 31-ը եւ կընդգրկի շուրջ 200 միջոցառումներ 34 տարբեր սրահներում՝ ցուցահանդեսներ, թատերական ներկայացումներ, բանավեճեր, սեմինարներ, ֆիլմի ցուցադրում, բանաստեղծությունների ընթերցում եւ երեխաներին նվիրված ձեռնարկներ: Բիենալեին մասնակցում են նաեւ երկու կանայք Հայաստանից՝ ԱԺ պատգամավոր Հերմինե Նաղդալյանը եւ Հայաստանի կանանց կազմակերպությունից ազգագրագետ Հրանուշ Խառատյանը, տեղեկացնում է ANN/Կռունկ ինտերնետային ծառայությունը: Վաղը մարտի 28-ին նախատեսված է հայաստանցի երկու կանանց մասնակցությունը «Կանայք եւ խաղաղությունը» թեմայով կլոր սեղանին: Թուրքական կողմից այդ միջոցառմանը մասնակցելու են Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի պատգամավոր Գյուլնուլ Սարայը եւ Մարդու իրավունքների պլատֆորմ կազմակերպության նախագահ Մուժգեն Սուվերը:

ԱՂԵՏԻ ԳՈՏԻ

Մրցույթների արդյունքները հայտնի դարձան

Գնումների պետական գործակալությունն անցյալ շաբաթ մրցույթ հայտարարեց աղետի գոտում շինարարական աշխատանքներն աուդիտի ենթարկելու մասին: Խոսքը սեփականաշնորհումից ստացված միջոցներով նախատեսված աշխատանքների մասին էր: Մրցույթին մասնակցելու նախնական հայտ ներկայացրած 6 կազմակերպություններից տարբեր պատճառներով մնացին 2-ը՝ «Արս-աուդիտը» եւ «ԳԱՄ աուդիտը»: Երկու մրցութային հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով նրանց ներկայացրած առաջարկները, հայտարարեց, որ երկու կազմակերպությունների առաջարկած տեխնիկական պայմաններն էլ բավարարում են մրցույթի պահանջներին: Սակայն եթե «Արս-աուդիտի» առաջարկած գինը համապատասխանում էր նախահաշվային արժեքին՝ 150 մլն դրամ, ապա «ԳԱՄ-աուդիտն» իր աշխատանքների համար առաջարկել էր 147,6 մլն դրամ: Հետեւաբար հաղթող ճանաչվեց «ԳԱՄ-աուդիտը», իսկ տնտեսված գումարը կազմեց 2,4 մլն դրամ: Դատելով մրցույթի ընթացքից եւ արդյունքներից, կարելի է եզրակացնել, որ նախահաշվային գինը սահմանվել է հնարավորինս ցածր, ինչի պատճառով մասնակցելու ցանկություն հայտնածները հետագայում հրաժարվեցին իրենց ցանկությունից:

Լոռու մարզում եւս հայտարարվել էին 12 շինարարական օբյեկտների ամրացման մրցույթներ: Վերոնշյալ օբյեկտներից 11-ը դպրոցներ էին, 1-ը՝ բնակելի շենք: Մրցույթներն այստեղ ավելի ակտիվ, իսկ մասնակիցների թիվն անհամեմատ մեծ է եղել: Ընդհանուր առմամբ շուրջ 70 կազմակերպություններ հայտեր էին ներկայացրել: Նախահաշվային գումարը եղել է 1 մլրդ 4 մլն դրամ: Մարզից ստացված տվյալների համաձայն մրցույթների հաղթող կազմակերպությունների առաջարկած ընդհանուր գինը 12 օբյեկտներում շինարարական աշխատանքներ կատարելու համար կազմել է 984,98 մլն դրամ: Տնտեսված գումարն այստեղ ավելի մեծ է եղել՝ 19,32 մլն դրամ: Եթե ամփոփելու լինենք պետական բյուջեից ֆինանսավորվող այս կամ այն աշխատանքների կատարման համար հայտարարված առաջին մրցույթների արդյունքները, կարելի է ասել, որ չնայած դեռեւս փոքր, բայց դրական փոփոխությունը տեսանելի է: Այսինքն արդեն տնտեսվում են գումարներ, որոնք նախկին կարգով հատկացնելու դեպքում անկասկած «կկորչեին» պետական ապարատի բազմաստիճան օղակներում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայ գիտնականները մշակել են տուբերկուլյոզի բուժման նոր մեթոդ

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տուբերկուլյոզի բուժման այն մեթոդը, որն առաջարկել են հայ գիտնականները, թույլ է տալիս արագացնել ախտահարված թոքերի վերականգնումը:

-Ինչպես ցույց տվեցին հետազոտությունները, տուբերկուլյոզի դեպքում մարդու օրգանիզմում բարձրանում է որոշ քիմիապես ակտիվ նյութերի, այսպես կոչված լիպիդային գերօքսիդների քանակությունը, ասաց գյուտի կարգավիճակ ստացած մեթոդի հեղինակներից մեկը՝ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի պրոֆեսոր Աշոտ Ենգիբարյանը: Դա ուժեղացնում է բջիջների ախտահարումը եւ ճնշում մարդու օրգանիզմում միաժամանակ առաջացող սպիտակուցների ու նուկլեինային թթուների ակտիվությունը:

Նոր մեթոդով առաջարկվում է հիվանդի օրգանիզմ ներարկել մի շարք նյութեր, մասնավորապես նատրիումի նուկլեինատ՝ զուգակցված E եւ C վիտամինների հետ, որոնք կարգավորում են ախտահարված բջիջների վերականգնման գործընթացը:

Նորույթն արժանացել է մասնագետների բարձր գնահատականին եւ ներդրվում է Հայաստանի կլինիկաներում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ռուսաստանյան սահմանապահների նոր հրամանատարն է գեներալ-մայոր Վյաչեսլավ Աբոիմովը

Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի մարտի 17-ի հրամանագրով նշանակվել է Հայաստանում Ռուսաստանի սահմանապահ դաշնային ծառայության օպերատիվ խմբի նոր պետ: Այդ պաշտոնը ստանձնեց 49-ամյա գեներալ-մայոր Վյաչեսլավ Աբոիմովը, որը 1999 թ. հունիսից այդ խմբի շտաբի պետն էր: Այդ մասին մեզ հայտնեց օպերատիվ խմբի մամուլի ծառայության պետ, փոխգնդապետ Իվան Ժիրենկոն:

Վյաչեսլավ Պետրովիչ Աբոիմովը ծնվել է 1952 թ. Օրենբուրգում: 1973 թ. ավարտել է Ալմաթիի Ձերժինսկու անվան սահմանապահ հրամանատարական բարձրագույն ուսումնարանը, 1986 թ.՝ Ֆրունզեի անվան ռազմական ակադեմիան: Ծառայությունն անցել է ԽՍՀՄ սահմանապահ զորքերի Հեռավորարեւելյան, Միջինասիական, Հյուսիսարեւելյան սահմանապահ օկրուգներում, ՌԴ սահմանապահ զորքերի Արեւմտյան զորախմբում՝ սահմանապահ ուղեկալի պետի տեղակալից հասնելով օպերատիվ խմբի շտաբի պետի պաշտոնին: Մասնակցել է գործողություններին Աֆղանստանում եւ Տաջիկստանում: Անցյալ տարվա հունիսի 27-ին ՌԴ նախագահի հրամանագրով նրան շնորհվել է գեներալ-մայորի զինվորական կոչում: Պարգեւատրված է Կարմիր աստղի շքանշանով, մեդալներով: Ամուսնացած է, ունի 2 երեխա:

ՌԴ նախագահի մեկ այլ հրամանագրով գեներալ-լեյտենանտ Միխայիլ Նայմիլոն ազատվել է Հայաստանում ՌԴ սահմանապահ դաշնային ծառայության օպերատիվ խմբի պետի պարտականություններից եւ նշանակվել ՌԴ սահմանապահ զորքերի Խաբարովսկի ռազմական ինստիտուտի պետ: Նա 43 տարեկան է, մեր հանրապետությունում է ծառայել 1993 թվականից:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ,
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

Բանկային միջին մասնագիտական կադրերը կանցնեն որակավորում ու կընտրվեն հատուկ չափանիշներով

ՀՀ Կենտրոնական բանկի եւ բանկերի ասոցիացիայի հիմնադրած ֆինանսաբանկային քոլեջն իրականացնում է բանկային միջին մասնագիտական կրթության ծրագիր, որը գործում է հայ-գերմանական միջկառավարական «Տեխնիկական համագործակցության մասին» համաձայնագրի շրջանակներում: Երեկ ՀՀ Կենտրոնական բանկում տեղի ունեցավ ծրագրի շնորհանդեսը, որին մասնակցում էին ղեկավարներ ինչպես ԿԲ-ից, այնպես էլ ՀՀ շահագրգիռ առեւտրային բանկերից: Միջոցառմանը ներկա ՀՀ-ում ԳԴՀ դեսպան Ֆոլքեր Զայցը հատուկ շեշտեց, որ բանկային սեկտորն այսօր Հայաստանում տնտեսության ամենազարգացած մասն է, եւ բանկային ծառայությունների զարգացումը կարող է եւ պետք է կարեւոր դեր խաղա Հայաստանում ազատ շուկայական տնտեսության զարգացման գործում: Այդ առումով շատ կարեւոր է բանկային համակարգում կադրերի որակավորման եւ նրանց ընտրության չափորոշման հարցը: «Ես ստանդարտներն ու որակավորումը համարում եմ շուկայական մեխանիզմի կարեւոր նախադրյալներ», ասաց դեսպանը:

Տեղեկացնենք, որ գիտելիքների ստուգման եւ գնահատման վերոհիշյալ ծրագրով նախատեսված համակարգը հնարավորություն է տալիս բացահայտել մասնագետի տեսական գիտելիքները, դրանց կիրառման ունակությունը գործնականում: ՀՀ ԿԲ-ի բանկերի ասոցիացիայի եւ մի քանի առեւտրային բանկերի մասնագետների մասնակցությամբ սահմանված բանկերի 7 առավել տիպիկ մասնագիտացումների հիմնական գործառույթների եւ մասնագիտական որակավորման չափորոշիչները հնարավորություն կտան այսուհետեւ բանկային համակարգում իրականացնել առավել հստակ ու արդյունավետ կադրային քաղաքականություն:

Գ. Մ.

Ուխտագնացություն Խոր Վիրապ

«Մայր եւ մանուկ» բարեգործական հիմնադրամն իր ուխտագնացությունների շարքը հարստացրեց եւս մեկով: Նա Սուրբ Սանդուխտ կույսի անվան տիկնանց միության մասնակցությամբ ծառատունկի առիթով կազմակերպել էր ուխտագնացություն Խոր Վիրապ՝ նվիրված քրիստոնեության պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակին: Ուխտագնացներն իրենց հետ տարել էին պտղատու ծառերի տնկիներ: Խոր Վիրապ վանքի վանահայր Զարեհ վարդապետ Կաքաղյանն ընդունեց ուխտավորներին, օրհնեց տնկիները, բացատրեց օրվա խորհուրդը: Օրհնված տնկիները մոտակա օրերին պետք է տնկվեն Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ նորակառույց եկեղեցու շրջակայքում:

Միջոցառմանը մասնակցում էին հանրային ռադիոյի «Ակունք» ազգագրական համույթը եւ Էջմիածնի Խ. Աբովյանի անվան թիվ 4 հանրակրթական դպրոցի հոգեւոր երգչախումբը, որոնց մասնակցությամբ համերգ տրվեց վանքի գավթում: «Ուխտագնացությունների շարքը դեռ շարունակվելու է», ասաց «Մայր եւ մանուկ» հիմնադրամի նախագահ Ամալյա Ասոյանը:

ՎԱԼՅԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Սուրբ Սանդուխտ կույսի անվան
տիկնանց միության
փոխնախագահ

ՀՐԹԻՌՆԵՐԻ ՀԱՓՇՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ամբաստանյալների ցուցմունքները հակասում են միմյանց

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի Զինված ուժերի 4 զորամասերից հրթիռների խմբակային հափշտակության գործով մարտի 26-ի դատական նիստում ցուցմունքներ տվեց ամբաստանյալ, ՀՀ պաշտպանության նախարարության համակարգի N զորամասի գլխավոր ինժեներ Պավլիկ Կյուրեղյանը:

Կյուրեղյանը հայտնեց, որ գործով գլխավոր ամբաստանյալ Արթուր Մելիքյանի հետ ծանոթացել է N զորամասի հրամանատարի սպառազինության գծով տեղակալ Բաղդասար Եղիազարյանի միջոցով, որը խնդրել է օժանդակել իրեն գնորդի (այսինքն Մելիքյանի) համար «Իգլա» տեսակի հրթիռներ ձեռք բերելու հարցում: Ավելի ուշ տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ Մելիքյանն իրեն խոստացել է գործարքից հետո պարգեւատրել գումարով: Ըստ Կյուրեղյանի, իր ծանոթները ՌԴ-ից Գյումրի են բերել 5 հրթիռ, որոնցից յուրաքանչյուրը ինքը նրանցից գնել է 2 հազարական դոլարով: Տեսնելով, որ հրթիռներից 4-ը բարվոք վիճակում են, Կյուրեղյանը դրանք տարել է զորամաս եւ փոխել զորամասի փչացած հրթիռների հետ: Ըստ ամբաստանյալի, եթե ինքը տեղյակ լիներ, որ Եղիազարյանը մյուս 5 հրթիռները ձեռք է բերել զորամասից, ապա կկանխեր, եւ ոչ թե կօգներ նրան:

Ամբաստանյալը հայտնեց նաեւ, որ Մելիքյանի խնդրանքով 4500 դոլարով հայթայթել եւ 5500-ով վերջինիս է վաճառել հրթիռի արձակման մեխանիզմ:

Կյուրեղյանը հայտարարեց, որ գործում եղած հրթիռներից ավելի շատ՝ 26 հրթիռների հափշտակություն է իրեն վերագրվել: Ըստ նրա, իր գործողություններում բացակայում է հափշտակության հանցակազմը եւ իր դրանք պետք է որակվեն որպես օժանդակություն հափշտակությանը, ինչում իրեն մեղավոր է ճանաչում եւ զղջում:

Ի պատասխան գլխավոր ամբաստանյալ Արթուր Մելիքյանի հարցի, թե ինչպես պատահեց, որ 13 հրթիռները 3500 դոլարով վաճառելուց հետո 6 հրթիռները վաճառել է 4 հազար դոլարով, Կյուրեղյանը հայտարարեց, որ ինքը միայն 5 հրթիռներ է բերել եւ պատրաստ է դրանց համար պատասխան տալ դատարանում: Մելիքյանն իր հերթին պնդեց, թե Կյուրեղյանից գնել է 19 հրթիռ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ընթացիկ

«40 հազար դրամը միայն կանխավճարն է»

Այս եւ գազամատակարարման ոլորտի այլ խնդիրներին անդրադարձավ «Հայռուսգազարդի» փոխտնօրենը

«Հայռուսգազարդի» փոխտնօրեն Սիմոն Տեր-Սիմոնյանի հետ մեր հանդիպման առիթն էր «Ազգի» մարտի 20-ի համարի «Անհեթեթ է եւ հակաօրինական բնակչության հաշվին հաշվիչներ տեղադրելը» հրապարակումը: Խոսքը գազի եւ ջրի հաշվիչների մասին էր: Մասնավորապես գազի հաշվիչների վերաբերյալ մեր արտահայտած տեսակետի համար հիմք էր հանդիսացել վերջերս Երեւանի քաղաքապետարանում տեղի ունեցած խորհրդակցության ժամանակ «Հայռուսգազարդի» պաշտոնյաներից մեկի այն հայտարարությունը, ըստ որի բաժանորդը նախապես պետք է 40 հազար դրամ վճարի հաշվիչի տեղադրման համար եւ որպես կանխավճար: Մեր զրույցը պրն Տեր-Սահակյանի հետ սկսեցինք այս հարցի պարզաբանումով:

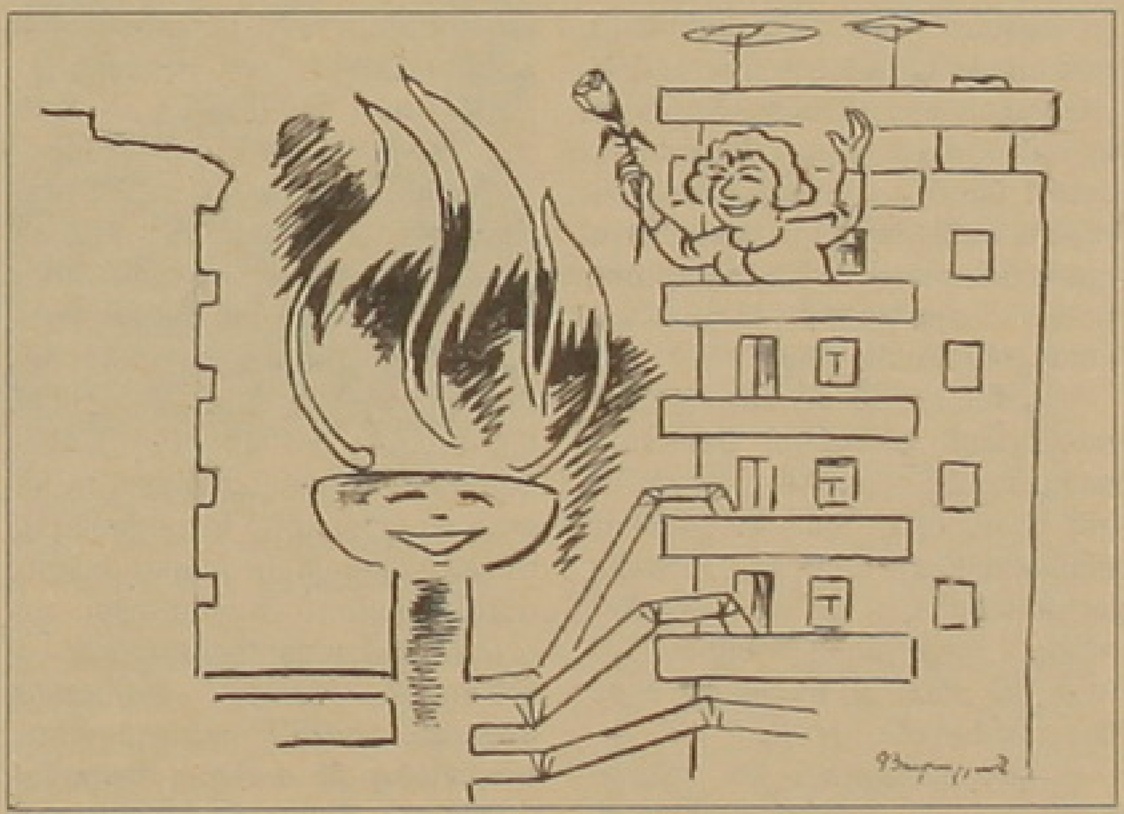

- 40 հազար դրամը վճարելով, բնակիչը կարող է դառնալ բաժանորդ: Հաշվիչի համար առանձին գումար չենք վերցնում: 40 հազար դրամը միայն կանխավճարն է: Իհարկե, բաժանորդ դառնալու համար միայն վերոնշյալ գումարը վճարելը բավարար չէ: Դրա համար պետք է լինեն «Հայգազնախագիծ» ինստիտուտի, հակահրդեհային ծառայության, քաղաքաշինության նախարարության համապատասխան հիմնավորումները եւ ի վերջո տվյալ թաղամասը գազիֆիկացնելու «Հայռուսգազարդի» որոշումը: 40 հազար դրամն էլ վերցնում ենք, որպեսզի մեր ծախսերը վերականգնենք: Այլապես հնարավոր է գումարը ներդնենք, գազամատակարարումը վերականգնենք, բաժանորդը դրանից օգտվի, բայց չվճարի դրա դիմաց:

- Չվճարումների թիվն այսօր ինչպիսի՞ն է: Ի՞նչ քայլեր եք ձեռնարկում չվճարող բաժանորդների նկատմամբ:

- Ընդհանուր պարտքը 2000 թ. կազմել է ավելի քան 20 մլրդ դրամ: Մեր ամենամեծ պարտապանները էներգետիկներն են (մոտ 11 մլրդ դրամ), այնուհետեւ արդյունաբերությունը (3,7 մլրդ դրամ), բնակչության պարտքը կազմում է 2 մլրդ 273 մլն դրամ: 20 հազար դրամից ավելի պարտք ունեցող բաժանորդների գազամատակարարումն անջատում ենք:

- Դա տեխնիկապես հնարավո՞ր է, օրինակ, բազմաբնակարանոց շենքերում:

- Այո: Նոր խողովակներն անց ենք կացնելու հիմնականում վերգետնյա ճանապարհով: Ճիշտ է, դա հնարավոր չէ կատարել Երեւանի կենտրոնում, ճարտարապետական տեսքը չխախտելու համար: Գազը բնակարան է մտնելու շքամուտքից: Յուրաքանչյուր հարկում տեղադրվելու են տվյալ բաժանորդների հաշվիչները եւ անջատման վահանակները: Եթե բաժանորդն ունի 20 հազար դրամ պարտք, ապա այդտեղից է անջատվելու: Եթե բաժանորդն օգտվել է գազամատակարարումից եւ, ասենք, մեկ ամսվա ընթացքում ունի 50 հազար դրամից ավելի պարտք, ապա նրա գազամատակարարման վահանակն անջատվում է զոդմամբ: Դա արժե 4600 դրամ, եւ բաժանորդը, պարտքից բացի, գազի վերամատակարարման համար պետք է վճարի նաեւ այդ 4600 դրամը: Գումարը հաշվարկված է ոչ թե մեր, այլ էներգետիկ հանձնաժողովի կողմից:

- Կենցաղային կարիքների համար էլեկտրական էներգիայի փոխարինումը գազով որքանո՞վ էժան կլինի բաժանորդի համար:

- Միջին հաշվով մոտ 4 անգամ: 1 խմ գազն այսօր արժե 51 դրամ: Եթե վճարումները նորմալ լինեն, մեր բաժանորդների թիվը կարող ենք հասցնել 1988 թ. մակարդակին՝ 454 հազարի: Այժմ այդ թիվը կազմում է 110 հազար:

- Ե՞րբ կվերականգնվի բաժանորդների նախկին թիվը:

- 2010 թ.-ին: Ներկայումս խողովակները շատ մաշված են: Վերջին 9-10 տարիներին, մինչեւ 1999 թ. հուլիսը՝ «Հայռուսգազարդի» ստեղծումը, որեւէ վերանորոգում չի եղել: Այսօր մեծ աշխատանքներ են կատարվում եւ բարձր, եւ միջին, եւ ցածր ճնշման գազատարների վրա: Առաջին իսկ հնարավորության դեպքում ձեռնամուխ ենք լինում հերթական թաղամասի գազամատակարարման վերականգնմանը: Եթե վճարումները կանոնավոր լինեն, այդ գործընթացը կհեշտանա:

- Չվճարումների նման ծավալների դեպքում ինչպե՞ս եք վճարում ռուսական կողմին:

- 2000 թ. վճարումները կանոնավոր կատարվել են: Մեր ունեցած 12-13 մլն դոլարի պարտքն առաջացել է 1999-ին: Դրա մարման ժամանակացույց է կազմվել, եւ ըստ այդմ վճարումները կատարվում են: Ինչ վերաբերում է մեր բաժանորդների չվճարումներին, ապա պետք է նշեմ, որ անջատումները սկսում են որոշակի ազդեցություն գործել այստեղ:

- Ի դեպ, չե՞ք կարծում, որ Ռուսաստանը մեզ թանկ գնով է գազ վաճառում՝ 1000 խմ-ն 53 դոլար: Մինչդեռ, օրինակ, Բելառուսի համար այդ գինը կազմում է 15 դոլար:

- Գոյություն ունեն գազի միջպետական վաճառքի միջազգային գներ 1000 խմ-ն 80 դոլարի սահմաններում: Ռուսաստանն այդ գնով գազ է վաճառում, օրինակ, Ուկրաինային, Մոլդովային: Այնպես որ, մեզ վաճառվող գազի գինը բարձր չէ: Հիշեցնեմ նաեւ, որ Իրանի հետ մեր բանակցությունները հենց գազի գնի շուրջ են: Իրանական կողմի առաջարկած գինն ավելին է, քան ռուսական կողմինը: Ինչ վերաբերում է Բելառուսին, ապա մինչ Ռուսաստանի եւ Բելառուսի քաղաքական մերձեցումը, վերջինիս մատակարարվող գազի 1000 խմ-ն արժեր 70 դոլար: Իսկ թե Ռուսաստանն ապագայում կմատակարարի՞ մեզ գազ ավելի ցածր գնով, թե՞ ոչ՝ արդեն երկու երկրների նախագահների եւ վարչապետների մակարդակով լուծվելիք խնդիր է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՌԵՅՏԻՆԳ

Հայաստանի 20 ամենաազդեցիկ գործիչները

Սկիզբը էջ 1

Աբրահամյան Արամ («Առավոտ» օրաթերթ), Այդինյան Վալերի («Նովոյե վրեմյա» թերթ), Բաբաջանյան Ավետիս («Հայկական ժամանակ» օրաթերթ), Բադալյան Հակոբ («ԱՐ» հեռ. ընկ.), Բարսեղյան Զոյա (Արմենպրես լր. գործ.), Բլեյան Լիլիթ (Ա1+ հեռ. ընկեր.), Դեմուրյան Ավետ (ՌԻԱ «Նովոստի» լր. գործ.), Թադեւոսյան Արա («Մեդիամաքս» գործ.), Թոփչյան Կարեն (BBC ռ/դ), Խաչատրյան Հարություն («Նոյյան տապան» լր. գործ.), Հովհաննիսյան Ռաֆիկ («Արմենիա» հեռ. ընկ.), Մովսեսյան Գայանե («Սնարք» լր. գործ.), Մուքոյան Գայանե (**«Ազգ»** օրաթերթ), Նաղդալյան Տիգրան (Հայաստանի հանրային հեռուստ.), Սարգսյան Վաչե («Ազատություն» ռ/կ), Սաֆարյան Արամ («Պրոմեթեւս» հեռ. ընկ.), Սեյրանյան Սպարտակ («Հայոց աշխարհ» օրաթերթ):

Գնահատման համար օգտագործվեց 10 բալանոց սանդղակը: Առաջարկված 100 հոգանոց քաղաքական, կուսակցական, մեդիա գործիչների եւ գործարարներից կազմված ցուցակից յուրաքանչյուր փորձագետ ընտրեց ամենաազդեցիկ գործիչների տասնյակը, որոնք ստացան 10-ից 1 ազդեցիկության միավորներ՝ նշված տեղին համապատասխան:

Վերջնական արդյունքները հետեւյալն են.

1.	ՔՈՉԱՐՅԱՆ Ռոբերտ- ՀՀ նախագահ	158,5
2.	ՍԱՐԳՍՅԱՆ Սերժ- ՀՀ պաշտպանության նախարար	151,5
3.	ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ Անդրանիկ- ՀՀ վարչապետ	60,5
4.	ՕՍԿԱՆՅԱՆ Վարդան- ՀՀ արտգործնախարար	39
5.	ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ Լեւոն- ՀՀ առաջին նախագահ	34,5
6.	ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ Հրանտ-ՀՅԴ Բյուրոյի ներկայացուցիչ	28,5
7.	ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ Արթուր- «Օրինաց երկիր» կուսակցության նախագահ	25,5
8.	ՍԱՐԳՍՅԱՆ Արամ- նախկին վարչապետ	25
9.	ՄԱՆՈՒՉԱՐՅԱՆ Աշոտ - Սոցիալիստական ուժերի դաշինքի առաջնորդ	21,5
10.	ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ Հրանտ - «Գրանդ տոբակոյի» նախագահ	21
11.	ԹՈՐՈՍՅԱՆ Տիգրան - ԱԺ փոխնախագահ	19
12.	ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ Արտաշես - ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար	18
13.	ՍԱԴՈՅԱՆ Արշակ - ՀՀ ԱԺ պատգամավոր	17
14.	ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ Ստեփան - ՀԺԿ առաջնորդ	16,5
15.	ԲԱԶԵՅԱՆ Ալբերտ - Երեւանի նախկին քաղաքապետ	15,5
16.	ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ Արկադի - ԼՂՀ նախագահ	15
17-19.	ԲԱՂԴԱՍԱՐՈՎ Միքայել Միկա լիմիտեդ-ի նախագահ	14
17-19.	ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ Անդրանիկ - ՀՀ պետական եկամուտների նախարար	14
17-19.	ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ Դավիթ- ՀՀ արդարադատության նախարար	14
20.	ԳԵՂԱՄՅԱՆ Արտաշես- ԱԺ Իրավունք-միաբանություն-ֆրակցիայի նախագահ	13

Հետագա ամիսներին փոփոխությունները ավելի շատ կարտահայտեն ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող քաղաքական դինամիկան, իսկ այս ցուցակը կարելի է համարել երեւի ելակետային եւ նախնական:

Նույնիսկ թռուցիկ հայացքով ակնհայտ է դառնում նախագահ Քոչարյանի եւ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի առաջնությունը: Ընդ որում, այդ առաջնությունը կրում է բացահայտ բնույթ, եթե հաշվի առնենք միավորների նման խզումը հաջորդների հետ:

Ընդհանրապես «մրցանակային» եռյակը, տրամաբանորեն կրկնում է իշխանական այս օղակներից սպասվելիք ազդեցությունը: Իսկ պաշտպանության նախարարի առաջնությունը վարչապետի նկատմամբ հայկական ներքաղաքական դաշտի համար նորույթ չէ:

Առաջին տասնյակում հետաքրքրական է առաջին նախագահի նման բարձր ազդեցության ցուցանիշը, եթե հաշվի առնենք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ընդգծված (հավանաբար թվացյալ) քաղաքական պասիվությունը:

Իսկ Հրանտ Մարգարյանի պարագայում նյութականանում են «Դաշնակների կառավարող կուսակցություն լինելու» մասին պնդումները:

Երեւի թե անսպասելի պետք է համարել ԱԺ պատգամավոր Ա. Բաղդասարյանի եւ հատկապես նույնիսկ պառլամենտում չներկայացված Ա. Մանուչարյանի վարկանիշները:

Շլացուցիչ ցածր է ԱԺ ղեկավարության ազդեցությունը, հանձին ԱԺ նախագահ Ա. Խաչատրյանի: ՀՀ Սահմանադրությամբ երկրի երկրորդ մարդը, մեր փորձագետների կարծիքով, քաղաքականության վրա ազդում է 45 հոգուց նվազ:

Բավականին ամուր են գործարարներ Հ. Վարդանյանի եւ Մ. Բաղդասարովի դիրքերը:

Զարմանալի է ցուցակում Կոմկուսի ներկայացուցիչների բացակայությունը:

Նախագծի հեղինակ՝
ՍՈՒՐԵՆ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

** Նույն տեղերում նշված գործիչները ստանում են միավորների միջինը*

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«12-օրյա վարչական կալանքը որդուս խոշտանգելու համար է»

Մարտի 22-ին **«Ազգի»** խմբագրություն այցելեց Երեւանի բնակչուհի Հասմիկ Ալեքսանյան-Մնոյանը, հայտնելով, որ մարտի 19-ին, ժամը 14:30-ի սահմաններում, անծանոթ անձինք առեւանգել են որդուն՝ Արման Բաղմանյանին: Հարեւանները ականատես են եղել առեւանգմանը եւ գրառել ավտոմեքենայի համարանիշը՝ 65ՍՏ15: «Ես անմիջապես դիմեցի Մաշտոցի տարածքի ՆԳ բաժնի հերթապահությանը՝ հայտարարելով կատարվածի մասին: Այնուհետեւ որդուս շարունակեցինք փնտրել Երեւան քաղաքի բոլոր ՆԳ բաժիններում, Երեւան քաղաքի ՆԳ վարչությունում: Բոլորը հայտնում էին, որ Ա. Բաղմանյան անուն-ազգանունով անձնավորություն իրենց մոտ չի բերվել», պատմեց տկն Հասմիկը:

Այնուհետեւ ավելացրեց, որ հուսահատ կրկին գնացել է Մաշտոցի տարածքի ՆԳ բաժին՝ որդու անհետանալու կապակցությամբ հայտարարություն տալու: Այս անգամ բաժնի պետը 5 րոպեում տեղեկացավ, որ որդիս գտնվում է Երեւան քաղաքի ՆԳ վարչությունում, ասաց Ա. Բաղմանյանի մայրը: Նշեց նաեւ, որ մինչ այդ իրենք 3 անգամ եղել էին քաղաքի ՆԳ վարչությունում, սակայն վարչության հերթապահ աշխատակիցները չգիտես ումից վախենալով թաքցնում էին, որ որդին իրենց մոտ է:

Երեկոյան 23:00-ից հետո վարչությունից զանգահարել են եւ հագուստ ու սնունդ պահանջել որդու համար, «քանի որ նրան ներքնաշորով էին տարել»: Տկն Հասմիկը հայտնեց, որ վարչության աշխատակիցներն այդպես էլ չեն պատասխանել, թե ինչում է մեղադրվում որդին, սակայն հաջորդ օրը միջնորդավորված տեղեկացել են որդուց, որ կասկածվում է սպանության մեջ, նրան ծեծել են եւ հարկադրել խոստովանել իր հանցակցությունը:

Տկն Հասմիկի հետ խմբագրություն եկած հարեւանուհիներն ասվածին ավելացրին, որ հաջորդ օրը «հետախուզության» են մեկնել ՆԳ քաղաքային վարչություն եւ հերթապահության բաժնում դեմ առ դեմ հանդիպել են Արման Բաղմանյանին: «Նա ձեռնաշղթաներով էր, խոշտանգված տեսք ուներ, քայլում էր երերալով», հայտնեցին կանայք: Ավելացրին, որ Ա. Բաղմանյանին ուղեկցող վարչության աշխատակիցները թույլ չեն տվել խոսել նրա հետ եւ իրենց հայտնել են, թե տանում են մեկուսարան: Ավտոմեքենայով հետապնդել են՝ պարզելու համար, թե ուր են տանում երիտասարդին, եւ հայտնվել են Աջափնյակ եւ Դավիթաշեն համայնքների առաջին ատյանի դատարանում:

Հարեւանուհիներն իբրեւ ականատեսներ պնդում են, որ վարչության աշխատակիցներն Ա. Բաղմանյանին չներկայացրին դատավորին, նրանք դատավոր Լ. Գրիգորյանի մոտ մնացին 3 րոպե ու հեռացան: Արդյունքում կայացվեց մի վճիռ, ըստ որի դատարանը պարզել է. «Ա. Բաղմանյանը 2001 թ. մարտի 19-ին Լենինականի խճուղում խախտել է հասարակական կարգը, չի ենթարկվել միլիցիայի աշխատակիցներին, զազրախոսել եւ դիմել է փախուստի»: Ըստ այդմ դատարանը որոշել է Արման Բաղմանյանին ճանաչել զանցառու վարչական իրավախախտումների մեջ եւ նրան ենթարկել 12 օրվա վարչական կալանքի:

Դատարանը, սակայն, չի պարզել, թե նա միլիցիոներներից ո՞ւմ հետ է զազրախոսել, ինչպե՞ս եւ ո՞ր ժամին: Կալանավորվածի մայրն ասում է, որ առավոտյան որդուն կանչել են զինվորական կոմիսարիատ, նա ծանուցագիր է ստացել մարտի 30-ին զորավարժանքի ներկայանալու համար, որից հետո մինչեւ առեւանգելը տանն է եղել: Մայրը պնդում է, որ դատարանի որոշումից հետո դարձյալ որդուն տանում են Երեւան քաղաքի վարչություն եւ ծեծի ենթարկում: Ինքը հեռագրով դիմել է ՀՀ գլխավոր դատախազին եւ դատախազության համապատասխան վարչությանը, որոնք խոստանում են զբաղվել հարցով: Դիմել է նաեւ ԱԺ պետաիրավական հանձնաժողովին, ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովին, որոնք դարձյալ խոստանում են նիստ գումարել դիմումը քննարկելու համար: Սակայն մայրը վախ ունի, որ մինչեւ նրանց քննարկումները, հանրածանոթ պատասխանը կրկնվի՝ որդին ինքնասպան է եղել կամ նետվել է պատուհանից: Ս. Պ.

ԱԶԳ

իրավիճակ

Ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման վերջին ընթացք զարգացումները Հայաստանի ընդարմացած հասարակական, քաղաքական կյանքին աշխուժություն չհաղորդեցին: ՀՀ առաջին նախագահի ընդդիմախոսները գործող նախագահին չեն մեղադրում ղարաբաղյան կարգավորման խնդրում «պարտվողական քաղաքականություն» իրականացնելու համար: Որդեգրելով հիմնա-

հայկական կողմին: Այս իրողությունը մեկ անգամ եւս հաստատելու համար Ալիեւն առայժմ պատերազմի չի սպառնում Ադրբեջանը: Ինչ վերաբերում է Քոչարյանին, ապա նա, ի տարբերություն իր անմիջական նախորդի, գիտակցում է, որ պատերազմի արդյունքները նպաստավոր իրավիճակ են ստեղծել հայկական կողմի համար, ինչը լուրջ հաղթաթուղթ է ցանկացած մակարդակի բանակցությունների ժա-

կան դիրքերի ամրապնդումը Հայաստանում, Փարիզի Հայաստանում ազդեցության արյունատար անոթների որոնումը, այս երկրներին պարտադրում են գտնել եւ հաստատել մշտական տեղ այս տարածաշրջանում: Այստեղ նրանց հակասությունները լուրջ են, նրանք այսօր համակարծիք են միայն մեկ հարցում՝ Քոչարյանի եւ Ալիեւի համաձայնության չգալու դեպքում հիմնախնդրի լուծումն անցնում է

ՏԵՍԱԿԵՏ

Քիվեսթյան փակուղի

կանում «հիմնախնդրի շուրջ մեր տեսակետը հայտնի է» ամորֆ ու զգուշավոր դիրքորոշում քաղաքական կուսակցությունները գերադասում են դաշտում հնարավորինս քիչ ինքնադրսեւորվել: Դյուրին է մտածել, թե կուսակցությունների համար լռության պատճառը Քոչարյանի ղարաբաղյան ծագումն է, այդ պատերազմում նրա ունեցած լուրջ մասնակցությունը, ըստ այդմ՝ որ վերջինս հիմնախնդրի կարգավորման առումով դիրքերը չի զիջի: Այս իրողությունը գտնված հնարավորություն է, որ կուսակցությունները հայտարարեն, թե «Քոչարյանին չվստահելու հիմքեր չունենք», դրանով իսկ հաստատելով սեփական պատեհապաշտությունը եւ ընդունելով քաղաքական կամազրկությունը:

Մինչդեռ առկա եւ ուրվագծվող զարգացումները հիմք են տալիս նկատելու, որ հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման շուրջ իրավիճակը խիստ սրվել է: Մինչ Քոչարյանը հրապարակային ելույթներում որոնում էր «բանակցությունների հիմքեր», Ղուկասյանը բացառում «Ղարաբաղի ուղիղ ենթակայությունն Ադրբեջանին», իսկ Ալիեւը հայտարարում, թե Ղարաբաղն Ադրբեջանի կազմում պահելու համար արել է առավելագույնը, միջազգային հանրությունն արագ եւ կտրուկ քայլերով հանգում էր կարգավորման վերջնական տարբերակին: Ըստ այդմ՝ փարիզյան գերգաղտնի բանակցությունները «լարված եւ անարդյունք» էին Ալիեւի եւ Քոչարյանի համար, «նոր ոչինչ» չէին պարունակում Գուլիեւի համար, սակայն Շիրակը հանդես էր գալիս ոչ միայն իր, այլեւ եռանախագահության անունից, երբ հայտարարում էր «մինչեւ տարեվերջ կգտնվի լուծումը»: Կանխելու համար հնարավոր ճնշումները Ալիեւը եւ Քոչարյանը նախընտրում էին «դեմ առ դեմ» հանդիպումները, որոնց ընթացքում նրանց երկուսին միացնող մի քանի հանգամանքներ գոյություն ունեին. 1. պատասխանատվությունը սեփական ժողովրդի առաջ եւ վախը հասարակական կարծիքից, 2. ռազմական գործողությունների վերսկսման գործնական անհնարինությունը՝ նկատի ունենալով երկու երկրների նույնանման սոցիալ-տնտեսական, բարոյահոգեբանական, ռազմական բարդագույն իրավիճակը, 3. միջազգային ճնշումների հանդեպ համընդհանուր դիմադրության դաշտ ստեղծելու, հիմնախնդրի լուծումը երրորդ ուժին չհանձնելու ձգտումն ու պատրաստակամությունը:

Ալիեւն ու Քոչարյանն իրենց անմիջական նախորդների համեմատ էական առավելություններ եւս ունեին: Ի տարբերություն ադրբեջանական ազգայնական արկածախնդիր ուժերի, Ալիեւը հստակ գիտակցում է, որ ղարաբաղյան պատերազմում Ադրբեջանը պարտվել է, ուստի փոխզիջումների սահմանագիծն ամրագրելու իրավունքը «դե ֆակտո» վերապահված է

մանակ: Միաժամանակ, եթե Տեր-Պետրոսյանը վստահ էր, որ միջազգային հանրությունը թույլ չի տալու աշխարհի նոր վերաբաժանում, ըստ այդմ՝ Ղարաբաղի սահմանների փոփոխություն, ապա Քոչարյանը եթե անգամ վստահ չէ, ապա ձգտում է հասնել առավելագույնին, ինչն էլ նախկին նախագահին շահարկման առիթ է տալիս գործող իշխանություններին մեղադրելու «մաքսիմալիզմի» մեջ:

Միաժամանակ Քոչարյանի կառավարման երեքամյա ժամանակահատվածը վկայում է, որ նա եղել եւ մնում է պատերազմական ժամանակների գործիչ եւ առավել արդյունավետ ու արագ է կողմնորոշվում այդօրինակ իրավիճակներում: Սա բնավ չի նշանակում, թե նա ռազմատենչ գործիչ է:

Ի դժբախտություն մեր պետության եւ հասարակության խաղաղության եւ հրադադարի տարիները ոչ միայն չդարձան պետական, քաղաքական, հասարակական շինարարության տարիներ, այլեւ ընդհակառակը՝ նպաստեցին պետության եւ տնտեսության կազմալուծմանը, հասարակության վերասերմանը, ժողովրդավարության ինստիտուտների խարխլմանը: Այս իրավիճակի արդյունքում Երեւանը սկսեց իրականացնել անհեթեթ եւ անհեռատես ներքին եւ արտաքին քաղաքականություն: Ահա այս հանգամանքն է, որ բանակցությունից բանակցություն աշխատեց եւ աշխատելու է մեր դեմ, այս երեւույթն է արգելակելու դիվանագիտական ճակատում հայկական կողմի «առաջխաղացումը»: Քիչ մխիթարական է այն հանգամանքը, որ նույնանման վիճակում է Ադրբեջանը: Այս պարզամիտ մոլորությունը քծնկահարողներն անտեսում են այն հանգամանքը, որ հայկական կողմն է պատերազմից դուրս եկել հաղթանակով, ուստի եւ պետությունը եւ հասարակությունը կայացնելու բարոյահոգեբանական ներուժը պիտի մեզ մղեր մրցակցության առաջին պլան:

Ահա այսպիսի բարդագույն իրավիճակում եռանախագահությունը որոշեց հնարավորինս արագ եւ կարճ ժամկետներում «հավաքել քարերը»: Քի Վեսթի բանակցությունների մասին աննախադեպ ժլատ տեղեկատվությունը, այդ բանակցությունների հանդեպ միջազգային մամուլի նույնքան աննախադեպ ուշադրությունը վկայում են, որ հիմնախնդրի կարգավորումը ձեռք կբերի փաստաթղթային ձեւակերպում: Եթե անգամ Քոչարյանն ու Ալիեւը համաձայնության չհանգեն, ապա խնդրի վերջնական լուծումը եռանախագահությունն անհապաղ վերցնելու է իր ձեռքը: Դժվար է համաձայնել այն պնդմանը, թե այսօր Փարիզի, Վաշինգտոնի եւ Մոսկվայի դիրքորոշումները համընկնում են: Հազիվ թե: Հակասությունները այդ երեք երկրների միջեւ ակնհայտ են: Առկա իրողությունները՝ Վաշինգտոնի նախանձը Կովկասում, Մոսկվայի ռազմավարա-

բացառապես եռանախագահողների իրավասությունների ոլորտ: Ասել է թե՝ ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորումն ընդամենն այն թռիչքագոտին է, որը նրանցից յուրաքանչյուրի օդանավը դուրս է բերելու նախընտրած ուղղությամբ:

Իսկ ինչ ուղղություն է վերցրել Երեւանը: Շարունակ ավելի ու ավելի հակվելով դեպի հյուսիս, վարելով եւ իրավիճակային արտաքին քաղաքականություն, Երեւանը, ըստ էության, ստիպել է Վաշինգտոնին կարծրացնել դիրքորոշումը, մանավանդ որ Բուշին աջակցող եւ նեցուկ հանդիսացող Մ. Նահանգների վերնախավը չի պատրաստվում գործնականում հանդուրժել սոցիալիզմով, ավտորիտարիզմով, սովետականացմամբ տառապող նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից մի քանիսի «ռազմավարական» նվիրումը Մոսկվային: Սա այն քայլերից մեկն է, որից գայթելու է Երեւանի «դիվանագիտական կորուստը» Քի Վեսթում: Ի տարբերություն Երեւանի Բաքուն Մոսկվայի հետ կապված է իրավահավասար, գործընկերային, փոխշահավետ միջպետական հարաբերություններով: Այս առումով ոչ թե աղմկահարույց Ֆլորիդայում, այլ Բաքվում են հասցվելու գերտերությունների շահերը:

Անցնելով Բուդապեշտի, Լիսաբոնի, Կոպենհագենի, Փարիզի խրամատներով Երեւանը հասել է ճակատագրական ու վճռորոշ սահմանագծին: Պնդել, թե ամեն ինչ է կորսված, նշանակում է մեղանչել ճշմարտության դեմ, սակայն գործող իշխանության համակարգը, իր քաղաքական մտքի պարզամտության եւ սեփական երկրին օտարների շահերից զերծ պահելու անկարողությամբ, ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման հարցում հազիվ թե ունակ լինի հասնելու արդյունավետ հանգրվանի:

Առաջին հայացքից թվում է, թե Քի Վեսթում Ղարաբաղի հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորումը դրական ազդակ կդառնա տարածաշրջանում եւս մեկ թեժ կետ մարելու առումով, մինչդեռ իրավիճակը կարող է այնքան բարդանալ, որ կողմերին ակամա մղի ռազմական գործողությունների վերսկսման մերժելի որոշման ընդունմանը:

Թերեւս պետք է արձանագրել, որ այս հիմնախնդրի բուն էությունը, ակունքներն ու խորացման պատճառները ժամանակին չհասկացավ Խորհրդային Միությունը, այսօր չի կարողանում ընկալել նաեւ եռանախագահությունը: Այս իրողությունն էլ կարող է հանգեցնել նրան, որ մինչեւ անգամ ստորագրված եւ համաձայնեցված ցանկացած փաստաթուղթ ի սկզբանե դատապարտված լինի չկայացման: Իսկ լրացուցիչ եւ ուղղակի ճնշումները կարող են անկանխատեսելի դարձնել այս տարածաշրջանի ապագան՝ ակամա ընդլայնելով հակամարտության ընդգրկման աշխարհագրությունը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԽՈՐԱՑՈՂ ԹՇՎԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

Աղքատների քանակը նվազել է, բայց աղքատությունն ավելի է խորացել

«Պատմություններ աղքատության մասին» գրքի կենդանի «բանասացները»

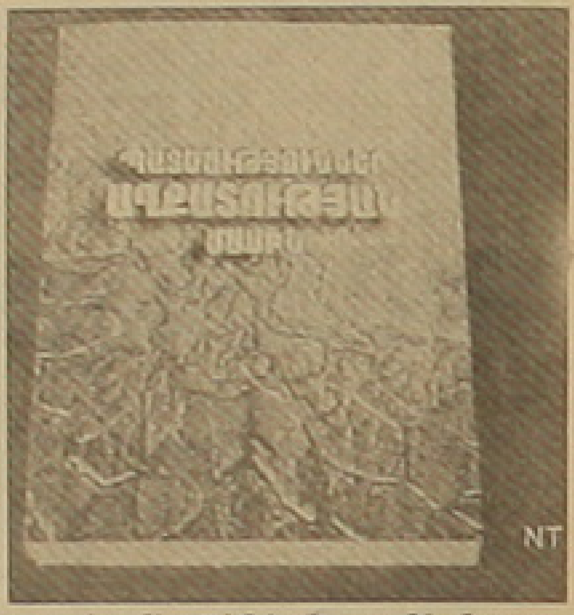

Անցնող տարում Հայաստանը, ի թիվս ԱՊՀ հինգ այլ երկրների, ընդգրկվեց Համաշխարհային բանկի եւ Միջազգային արժութային հիմնադրամի աղքատության կրճատման ռազմավարական ծրագրում: Մինչ այդ, վերջին մեկ տարում Հայաստանում բազմաթիվ ուսումնասիրություններ կատարվեցին աղքատության պատկերը ճշգրիտ բնութագրելու համար: Գրեթե բոլոր ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ 99 թ.-ից հետո աղքատների քանակը հանրապետությունում նվազել է մինչեւ 22,9 տոկոսով, բայց աղքատությունն ավելի խորացել է: Ուսումնասիրություններում ամրագրվում է, որ Հայաստանում աղքատության մեղմացման պետական քաղաքականության գլխավոր լծակը ներկայումս նպաստների համակարգն է:

«Աղքատությունը որպես մարդու իրավունքների կոպիտ ոտնահարում եւ մարդկային զարգացմանը խոչընդոտող գործոն, վերջին մի քանի տարիների ընթացքում ոչ մի հուսադրող միտում չի ցուցաբերել», ասվում է մարդու իրավունքների եւ մարդկային զարգացման 2000 թ. ազգային զեկույցում:

ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովը 2000 թ. իր տարեկան զեկույցում արձանագրեց, որ 99 թ. տարեկան զեկույցում արտացոլված խնդիրների լուծման ասպարեզում էական առաջընթաց չնկատվեց: «Չարձանագրվեց ընչազուրկ խավի վիճակի բարելավում. կենսաթոշակներն ու նպաստները մնացին անթույլատրելի ցածր մակարդակի վրա (7-10 դոլարին համարժեք): Անապահով ընչազուրկ խավերը փաստացի զրկված են բուժօգնություն ստանալու հնարավորությունից»: Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտի տեղեկագրում ամրագրված է. «Վերջին տասը տարիների ընթացքում Հայաստանի իշխանությունները շարունակում են հայտարարել իրենց պատրաստակամությունը ժողովրդավարական եւ մարդու իրավունքների սկզբունքների իրավական կիրառության խնդրում: Կատարվում են իրավական եւ կառուցվածքային փոփոխություններ, տեղի են ունենում ընտրություններ, իրար են հաջորդում կառավարություններ: Սակայն այդ սկզբունքների լիարժեք եւ լայնական ըմբռնումը, մեկնաբանությունը եւ կիրառումը կառավարությունների կողմից դրվում է հարցականի տակ, եւ երկիրը շարունակում է աղքատանալ»:

Աղքատության կրճատման ռազմավարական ծրագիրը կազմելուն նախորդել էին մի շարք ուսումնասիրություններ, ըստ որոնց աղքատ բնակչությունը հանրապետությունում կազմում է ազգաբնակչության 55 տոկոսը, ավելի աղքատները՝ 28 տոկոսը, իսկ ծայրահեղ աղքատները կազմում են բնակչության 10 տոկոսը: Հայաստանում աղքատները եւ ավելի աղքատներն առավելապես քաղաքային բնակիչներ են եւ գյուղական բնակավայրերում ապրող հողազուրկ բնակչությունը, ինչպես նաեւ թերի կրթված, գործազուրկ, հաշմանդամ եւ բազմազավակ ընտանիքները:

Աղքատության մակարդակը Հայաստանում տատանվում է ըստ տարածաշրջանների, մասնավորապես՝ ամենացածր մակարդակը գրանցվել է Արմավիրի մարզում՝ 38,1 տոկոս, ամենաբարձրը՝ Շիրակի մարզում՝ 63,1 տոկոս: Մարզերից 5-ում աղքատ բնակչությունը գերազանցում է հանրապետության միջին ցուցանիշը՝ Շիրակ, Կոտայք, Վայոց ձոր, Երեւան եւ Տավուշ:

Աղքատության պատկերն առավել ցայտուն է աղետի գոտում եւ փախստականների բնակավայրերում: «Փախստականների ընտանիքների 35 տոկոսը սնունդ հայթայթելու միջոց չունի, իսկ 5-ից մեկն անկարող է հայթայթել անգամ օրվա հացը (խոսքը բառացիորեն ցամաք հացի մասին է): Աղքատության մեջ է ապրում աղետի գոտու բնակչության կեսից ավելին, իսկ 15 տոկոսը ծայրահեղ աղքատ է», ասվում է 2000 թ. մարդկային զարգացման ազգային զեկույցում:

Աղքատությանը տրվող բնութագրումներն ու բնորոշումները, ինչպես նաեւ տոկոսային ցուցանիշները միմյանցից շատ չեն տարբերվում, սակայն թվերն ու տոկոսները չեն կարող այնքան տպավորիչ արտահայտել աղքատության իրական դեմքը, ինչպես նկարագրում են իրենք աղքատները: «Հազարաշեն» ազգաբանական հետազոտությունների հայկական կենտրոնը հրատարակեց «Պատմություններ աղքատության մասին» գիրքը, որտեղ աղքատությունը կենդանի խոսքով բնութագրում են գրքի հերոսները՝ բոմժերը, շուկայի երգչուհին, գերեզմանոցներից ուտելիք հավաքողները, փախստականները եւ այլք:

«Մենք լիարժեք դեռ չենք սնվել: Եթե մի անգամ ճաշ եմ եփում, ուրեմն առնվազն ողջ օրվա համար է: Բայց պատահում է, որ դա էլ չի արվում: Հիմնական ուտելիքը հացն է կամ մակարոնեղենը, ընդ որում՝ ոչ թե երկուսը միասին, այլ փոխարինաբար: Հաց չեղած վախտը՝ մակարոն, մակարոն չեղած վախտը՝ հաց: Հազվադեպ կարող է ինչ-որ մեկը պանիր տալ: Շաքարավազը լինում է, երբ օգնում են: Լինում է՝ շաբաթներով չենք ունենում: Գարունն ու ձմեռն ավելի դժվար է: Անտանելի է հատկապես գարունը, չգիտեմ՝ ինչ եփեմ: Երկու փոքրերս բացարձակապես չեն հասկանում «չկա» բառը», ասում է Տավուշի մարզի այգեգործական գյուղերից մեկի բնակչուհին:

«Առավոտ ժամը 9-ից մինչեւ 5-ը՝ շաբաթ ու կիրակի, գնում ենք դաշտերը՝ բան-ման հավաքելու. թաս, կոճիկի տակ, ինչ որ պատահի: Թե որ պղնձի ու ալյումինի լար ենք գտնում, բերում ենք, մաքրում մինչեւ իրիկուն ժամը 8-ը, 9-ը, տանում հանձնում ենք, հացի փող անում: Ամուսինս էլ հին կոշիկներից բերում է, կարկատում, մեզ համար սարքում: Արդեն մեկուկես տարի ըսենց ենք ապրում: Օրը երկու հաց ենք առնում, տալիս պապիկին: Հրեն կողքին կախած տոպրակում պահում ա, ամեն առավոտ, պառկած տեղը իրա սարքած հատուկ չափիչով (տախտակ ա, խազ ա արել վրան) բոլորիս հավասար կտրում տալիս ա մեկ մաս հասնության: Կտրտում ա, օրը երկու կտոր ամենքին բաժանում (իրան նորմայով, որ նայես, մյուս կողմից թափանցում ա): Մեկն առավոտ, մյուսը՝ իրիկունը», պատմում է Չարենցավանում հաստատված փախստական կանանցից մեկը:

«Երկրաշարժից հետո, փաստորեն, ըստեղ ենք, ամբողջ օրը: Առավոտից կուգանք, երկաթ կհավաքենք, շիշ, ձմեռային վառելիքն էլ ըստեղից կտանենք: Ծախածներս էլ էնքան է, որ պապիրոսի ու հացի փող հանենք: Մի կիլո երկաթին 200-300 դրամ կուտան՝ կախված երկաթից...», պատմում են Գյումրու քաղաքային աղբանոցում գունավոր մետաղ հավաքողները:

«Հիմա անգիր գիտեմ, թե ամեն քար ում գերեզմանն ա: Գիտեմ, որ օրը որ մահացածի ծնունդն ա, քանի որ էդ օրը բանբաներով, կանյակով պիտի գան: Մի անգամ, որ տեսնում եմ, էլ չեմ մոռանում: Բացի տոն օրերից ու շաբաթ-կիրակուց, որ միշտ էլ մարդ ա լինում, ամեն ամսվա մեջ գիտեմ՝ որ օրը ում ծնունդն ա, գնում եմ, սպասում, գիտեմ, որ գալու են...», ասում են գերեզմանոցներից ուտելիք հավաքողները:

Չգիտեմ, սոցիոլոգներն այս «բանասացներին» աղքատների որ տեսակի մեջ են դասակարգել, բայց մի բան պարզ է, որ սոցիալական ծառայությունները նրանց մեծ մասին ընտանեկան նպաստների համակարգում չեն ներառել: Հավանաբար, նրանք աղքատության կրճատումը Հայաստանում պատկերացնում են այս եղանակով:

Պատրաստեց
ՄԱՐԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԸ

Թիմոթի Ջոնս. «Հայաստանը կարող է դառնալ տարածաշրջանային կենտրոն»

Մակայն շատ մեծ նշանակություն ունի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորումը

Հայաստանն ու Մեծ Բրիտանիան մեկ աշխարհամասի տարբեր ծայրերում են գտնվում, ինչը, սակայն, չի խանգարում համագործակցելու, համատեղ ծրագրեր իրականացնելու, զարգացնելու բրիտանական ներդրումները Հայաստանում: Դրա ապացույցը նաեւ Հայաստանում առկա բրիտանական հաջող ներդրումների օրինակներն են՝ «Ֆարմաթեք» դեղագործական ֆիրման, DCA ադամանդի ծեռնարկությունը, «HSBC-Հայաստան» բանկն ու «Բրիթիշ էրուեյզը», որոնք էլ, փաստորեն, անցյալ շաբաթվա վերջից ՀՀ-ում սկսված բրիտանական շաբաթվա միջոցառումների հիմնական հովանավորներն են:

«Իմ կարծիքով, Հայաստանը տարածաշրջանի ամենակայուն երկրներից մեկն է», մարտի 24-ի առավոտյան ասաց բրիտանական շաբաթվա շրջանակում Հայաստան այցելած «առեւտրական առաքելության» անդամներից մեկը՝ Մեծ Բրիտանիայի առեւտրի ու արդյունաբերության նախարարության Անդրկովկասի պատասխանատու Թոմ Մաքքլունը: Նա բազմիցս է եղել Հայաստանում եւ համոզված է, որ Հայաստանն ունի զարգանալու մեծ հնարավորություններ: Գրեթե նույն կարծիքին է նաեւ այդ կազմակերպության Արեւելյան Եվրոպայի ու Միջին Արեւելքի պատասխանատու Ջոն Սլեյթը: «Շատ քաջալերող է, որ բրիտանական ընկերությունները ներդրումներ են կատարում Հայաստանում», ասաց նա՝ տեղեկացնելով, որ Հայաստան այցելած գործարարների խմբի կամ «առեւտրի միսիայի» այցի նպատակը պարզելն է, թե Հայաստանի ո՞ր ոլորտները կարող են հետաքրքրություն ներկայացնել բրիտանական ընկերությունների համար: Իրենց կազմակերպությունը, ըստ պրն Սլեյթի, միայն օժանդակում է մասնավոր հատվածին, մատնանշում հնարավոր ներդրումային ուղղությունները, սակայն չի պարտադրում: Մասնավոր ընկերություններն ազատ են իրենց ընտրության մեջ, սակայն հաճախ կարիք ունեն ճշգրիտ տեղեկատվության: Ահա այստեղ է, որ բրիտանական կառավարությունն ու երկու երկրներում դեսպանությունները մեծ աշխատանք ունեն: «Մենք շատ անելիքներ ունենք Մեծ Բրիտանիայում՝ բարձրացնելու Հայաստանի ներդրումային իմիջը, ներկայացնելու գոյություն ունեցող հնարավորությունները», ասաց Ջ. Սլեյթը: Ըստ նրա, Մեծ Բրիտանիայում Հայաստանի մասին տեղեկատվությունը, որի միակ աղբյուրը մամուլն է, սահմանափակվում է միայն ղարաբաղյան հակամարտության մասին տեղեկատվական հոսքի շրջանակներում: Հաշվի առնելով նաեւ Չեչնիային մոտ գտնվելու հանգամանքը, այդ երկրում սխալմամբ Հայաստանը դիտվում է իբրեւ պատերազմի տարածաշրջանի երկիր: Այդ առումով, բրիտանացի պաշտոնյաների կարծիքով, շատ մեծ նշանակություն է ստանում Ղարաբաղի հիմնահարցի շուտափույթ լուծումը, որի մասին հարցից չէր կարող խուսափել ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի միացյալ թագավորության դեսպան Թիմոթի Ջոնսը: «Կոնֆլիկտի լուծումը հնարավորություն կտա նախեւառաջ վերացնելու պոտենցիալ ներդնողների հոգեբանական պատնեշը Հայաստանի նկատմամբ՝ իբրեւ պատերազմի տարածաշրջանի երկրի: Կբացվեն սահմանները, Հայաստանը կդառնա տարածաշրջանային կենտրոն», ասաց դեսպանն ի պատասխան «**Ազգի**» հարցի: Նրա համոզմամբ, բրիտանացի բիզնեսմենները շատ ավելի բարենպաստ պայմաններ են տեսնում Հայաստանում, քան տարածաշրջանի այլ երկրներում: Նա համամիտ է այն կարծիքին, որ պոտենցիալ տարածաշրջանային կենտրոն դառնալու ամենամեծ հնարավորություններն ունի Վրաստանը: Սակայն Վրաստանի առավելությունը՝ բարենպաստ աշխարհագրական դիրքն ու տրանսպորտային հնարավորությունները, կարող են վերանալ, երբ լուծվի Ղարաբաղի հարցը: Ղարաբաղի հարցի լուծումը, ըստ նրա, կտա երկու արդյունք, առաջինը՝ սահմանների բացմամբ ներդրումների ընդլայնումը ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ տարածաշրջանում, երկրորդը՝ հոգեբանական պատնեշի վերացումը. արեւմուտքում կհամոզվեն, որ այստեղ խաղաղություն է, եւ դա կխթանի ներդրումների հոսքին: Կոնֆլիկտի լուծումից հետո Մեծ Բրիտանիան ունի արդեն պատրաստի նախագծեր՝ վերականգնման աշխատանքներ կատարելու Հայաստանի տարբեր բնագավառներում: Դեսպանն անկախ ամեն ինչից, համարում է, որ Հայաստանում ծառայությունների բնագավառում կան ներդրումներ կատարելու մեծ հնարավորություններ, ինչպես նաեւ՝ դեղագործության: Իբրեւ վկայություն հիշեց «Ֆարմաթեք» դեղագործական ընկերության սեփականատերերից մեկի՝ Պետր Եղյանի դրական կարծիքը Հայաստանի ներդրումային միջավայրի մասին: Նա տեղեկացրեց, որ «Ֆարմաթեքը» մինչեւ այժմ հաջող է աշխատում Հայաստանում: Միակ խնդիրը, ըստ նրա, մաքսային-հարկային բյուրոկրատական ապարատի կողմից ստեղծվող որոշ դժվարություններն են, որոնք սակայն հաղթահարելի են՝ հաշվի առնելով նաեւ այդ ոլորտում ընթացող բարեփոխումները:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԽՈՅԱՆ

Բրիտանական ժամանակակից նորաձեւության ներկայացնակը Հայաստանում

Ցուցադրության անակնկալն էր արեւելյան վառ գույների ու ձեւերի համադրումը՝ եվրոպական ոճավորմամբ

ՀՀ-ում բրիտանական շաբաթվա միջոցառումների շրջանակներում կիրակի օրը Հայաստանի ազգային պատկերասրահում տեղի ունեցավ բրիտանական ժամանակակից մոդայի ցուցադրություն՝ հայաստանցի մանեկենների մասնակցությամբ: Մոտ կես ժամվա ընթացքում հանդիսատեսը հնարավորություն ունեցավ դիտելու միաժամանակ 6 դիզայներական ընկերությունների հավաքածուներ, որոնք ներկայացնում էին բրիտանական ժամանակակից նորաձեւության մեջ ներկայումս իշխող հիմնական ուղղությունները: Ցուցադրության անակնկալը բերեւս հագուստների արեւելյան ոճավորումն էր, դրա հետ մեկտեղ՝ տարբեր ոճերի համադրումն ու հետաքրքիր դետալները՝ փայլուն ակնեղենով սանդալներ, սրածայր, սափակ կրկնակոշիկներ, ծմրթած ու դաջված կտորով շրջազգեստներ, ասեղնագործված շրջազգեստներ եւ այլն: «Հատո՞ւկ են ընտրված արեւելյան ոճի հագուստները՝ հաշվի առնելով ցուցադրության վայրը», «**Ազգի**» հարցին ի պատասխան ցուցադրության կազմակերպիչ «Միսըն Մաքլեոդ» ընկերության ներկայացուցիչ Սալլի Մաքլեոդը տվեց մի քանի տեղեկություններ, որոնք կարող են լուսաբանող լինել համաշխարհային մոդայի անմիջական առնչություններից զրկված հայ հասարակայնության ու դիզայնի սիրահարների համար: Ըստ տիկին Մաքլեոդի, ներկայումս բրիտանական, եւ ընդհանրապես, եվրոպական նորաձեւությունը «փնտրտուքի մեջ է»: Ունենալով անցյալում կուտակած ահռելի փորձ ու ժառանգություն, բրիտանացի դիզայներներն այսօր հակված են դետի անսովորը, գույների ու ձեւերի հակադրության միջոցով նորաձեւության նորանոր, հաճախ՝ ոչ ստանդարտ լուծումները: Ըստ նրա, բրիտանական ժամանակակից դիզայնի մեջ աստիճանաբար գերակշռող են դառնում արեւելյան ոճավորումը, վառ գույները, փայլն ու շքեղությունը: Հետեւաբար, ըստ նրա, զարմանալի չէ, որ կիրակնօրյա ցուցադրության մի ամբողջ հավաքածու հնդկական, որոշ չափով նաեւ իրանական ոճի հագուստի նմուշներ էին հիշեցնում, որոնք ամբողջությամբ հեղինակի՝ դիզայներ Ջըմոյ Մըքքոնի ծեռքի աշխատանքներն են: Ինչ վերաբերում է մյուս դիզայներներին, ապա ըստ տիկին Մաքլեոդի, նրանք Մեծ Բրիտանիայում հայտնի ու ընդունված դիզայներական ընկերությունների՝ «Ջեմիմա Խան», «Գուվինդա», «Լեզլի Ջորջ», «Սոլթվոթեր», «Նաթինգ-Նաթինգ» եւ «Շեիլա Մալոնի», հեղինակներն են: Տեղեկացվեց, որ բրիտանական ցուցադրությունը կազմակերպվել է Միացյալ Թագավորության առեւտրի ու արդյունաբերության նախարարության էքսպորտի զարգացման կազմակերպության օժանդակությամբ, իսկ «Միսըն Մաքլեոդը» մեկ այլ բրիտանական մասնավոր ընկերության՝ «Վոլֆորդ Շոուզի» հետ միասին զբաղվում են նորաձեւության խորհրդատվությամբ ու ցուցադրությունների կազմակերպմամբ: Մինչեւ Հայաստան գալն, օրինակ, վերոհիշյալ հավաքածուները ցուցադրվել են Վրաստանում: Իրենց առաջին ցուցադրությունը Հայաստանում անգլիացիներն ընդհանուր առմամբ համարեցին գերազանց, նրանց զարմացրել էր հայ հանդիսատեսի դիտողականությունը, ինչ վերաբերում է մանեկենուհիներին, ապա գնահատականը թարգմանության կարիք, բերեւս, չունի՝ «ֆանթասթիկ»: Հայ մանեկենուհիները հայկական «Մոդուս Ափեքըլ սենթըր» դիզայներական մասնավոր ընկերության մոդելներն էին, որի տնօրեն Գայանե Մուսախանյանի գնահատմամբ, ի տարբերություն բրիտանական ոչ ստանդարտ դիզայներական լուծումների, Հայաստանում առայժմ քիչ են ոչ ստանդարտ լուծումները ամենօրյա հագուստներում:

Միացյալ Թագավորությունում եւ ընդհանրապես եվրոպայում նորաձեւության 25-30 րոպեանոց ցուցադրությունները (fashion show) ընդունված ու ավանդական են, իսկ Հայաստանում ցուցադրությունները լինում են հիմնականում բեմերում, տարբեր միջոցառումների ու համերգների, շոուների ընթացքում: Ու, բերեւս, դա է նաեւ պատճառներից մեկը, որ կիրակնօրյա հանդիսատեսը՝ գործարարներ, մշակույթի մարդիկ, միջազգային կազմակերպությունների ու դեսպանատների աշխատակիցներ (հրավիրվածների թվում էր նաեւ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանն ու մի շարք պատգամավորներ, որոնց մինչեւ վերջին պահը սպասեցին կազմակերպիչները, բայց չեկան), իր պահվածքով, արտահայտություններով ապացուցեց, որ մեզանում դեռեւս չկա նորաձեւություն դիտելու ու գնահատելու կուլտուրա, երբ, ասենք, հասկանալի ոչ գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչները դիտում են ոչ թե հագուստը, այլ այն ցուցադրողին, թույլ են տալիս այլեւայլ արտահայտություններ, կամ մատնացույց են անում այս կամ այն մանեկենին ու համեմատում «Night Club»-ի իրենց տեսած աղջիկների հետ: Ինչպես ասում են գերմանացիները՝ «Ամեն երկիր ունի իր բարքերը, ամեն քաղաք՝ իր աղջիկները»:

Գ. ՄՈՒԽՈՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լուրջ տարաձայնություններ ԱՄՆ-Ֆրանսիա հարաբերություններում

Ֆրանսիայի արտգործնախարար Յ. Վեդրինը երկուշաբթի Վաշինգտոնում ԱՄՆ պետքարտուղարՔ. Փաուելի եւ փոխնախագահ Դ. Չեյնիի հետ քննարկել է Մակեդոնիայի ճգնաժամը, ԱՄՆ-Ռուսաստան հարաբերությունները, Իրաքի դեմ պատժամիջոցները: Ֆրանսիան կտրականապես դեմ է Իրաքի նկատմամբ շարունակվող պատժամիջոցներին, իսկ Վեդրինը մի քանի օր առաջ քննադատել է Վաշինգտոնին՝ լրտեսության մեղադրանքով ռուս դիվանագետներին ԱՄՆ-ից արտաքսելու համար: «Ֆրանսպրեսի» հաղորդմամբ, Մոսկվան որոշել է Ռուսաստանից արտաքսել 50 ամերիկացի դիվանագետների՝ ի պատասխան Վաշինգտոնի, որը «անցանկալի հյուր» է համարել 54 ռուս դիվանագետների:

ԱՄՆ-ը սկսել է վախենալ Չինաստանից

ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դ. Ռամսֆելդը հայտարարել է, թե այսուհետ Պենտագոնն առավել ուշադրություն կդարձնի ոչ թե Եվրոպայի պաշտպանական քաղաքականությանը, այլ Խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանին: BBC-ի հաղորդմամբ, Ռամսֆելդն ասել է, որ ԱՄՆ-ին ամենամեծ վտանգն այսուհետ սպառնում է Չինաստանը:

Ադրբեջանը եւ Ռուսաստանը ճշտում են սահմանը

ԲԱՔՈՒ, 26 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Մախաչկալայում բացվել է Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի միջեւ սահմանազատման երկկողմ պետական հանձնաժողովի յոթերորդ նիստը: Դաղստանի ազգային քաղաքականության տեղեկատվության եւ արտաքին կապերի նախարարությունում հայտնել են, որ հանձնաժողովի բոլոր նախորդ հանդիպումներն անցել են հանգիստ եւ կոնստրուկտիվ մթնոլորտում: Պետական սահմանագծի հիմք է որոշվել ընդունել նախկին Խորհրդային Միության սուբյեկտների՝ Դաղստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ եղած սահմանը: Աշխատանքը ծրագրվում է ավարտել մարտի 29-ին:

Խաթաբը կասկածվում է երեք ահաբեկչությունների մեջ

ՌԴ գլխավոր դատախազ Վլ. Ուստինովը ասել է, որ «նախնական տվյալներով Հյուսիսային Կովկասում կատարված երեք ահաբեկչությունների մեջ կասկածվում է հորդանանյան ծագումով չեչեն ահաբեկիչ Խաթաբը»: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդմամբ, ահաբեկչության զոհ են դարձել 24 մարդ, 143-ը վիրավորվել են, որոնցից 25-ի վիճակը ծանր է:

Միացան Շենգենյան համաձայնագրին

Երեկվանից Շվեդիան, Նորվեգիան, Ֆինլանդիան, Դանիան եւ Իսլանդիան միացան 1985 թ. հունիսի 14-ին ստորագրված Շենգենյան համաձայնագրին: Սա նշանակում է, որ այսուհետ անձնագրում ունենալով, օրինակ, Ֆրանսիայի վիզա, կարելի է մուտք գործել Շվեդիա, Նորվեգիա, Ֆինլանդիա, Դանիա եւ Իսլանդիա:

Իսկ դու՞ք գիտե՞ք ով է Օհան Դուրյանը

Գուցե ինձ առավել եւս, քան ուրիշներին, խոր վրդովմունք պատճառեց Օհան Դուրյանի դեմ խայտառակ պատմությունը: Դեռ 1957-ից, երբ առաջին անգամ Օհանը եկավ Հայաստան, ես նրա կողքին եմ եղել թե՛ «Սովետական արվեստ» ամսագրում աշխատած տարիներիս, թե՛ հետագայում: Վկա եմ նրա փառավոր համերգներին, որոնք արվեստի տոն էին միշտ, նաեւ չարակամների որոգայթներին նրա դեմ, որոնք այն օրերին էլ ծանր վիրավորանքներ պատճառեցին նրան: Այսօր կրկնվո՞ւմ է նույնը: Մեղքեր են բարդում նրա բնավորության վրա, որը, սակայն, խստապահանջ արվեստագետի բնավորություն է: Ո՜չ, մեղավորը դեռ Մ. Խորենացու, Ա. Շիրակացու ժամանակներից նրանց դեմ իսկ սկսված այն տխրահռչակ հիվանդությունն է, որ շատ կորուստներ է պատճառել մեր մշակույթին: Ականջներիս չհավատացի, երբ հեռուստացույցից լսեցի օպերայի նորօրյա տնօրենի չգիտեմ ինչպես որակվելիք հայտարարությունը, թե «առհասարակ պոտենցիալ չի տեսել» Օհան Դուրյանի մեջ: Ինչ է, կո՞ւյր են ձեւանում չարամտորեն, թե՞ իրոք չգիտեն ով է Օհան Դուրյանը: Լավ է, ժամանակին իմ օրագրում արձանագրել եմ մեր ստեղծագործական զրույցներից մեկը, այսօր նպատակահարմար եմ գտնում հրապարակել ճիշտ այնպես, ինչպես գրել եմ օրին:

ԿԱՐՊԻՍ ՍՈՒՐԵՆՅԱՆ

20 նոյեմբեր (1970)- Երեկոյան գնացի Օհանի մոտ: Ամերիկայից նրա վերադառնալուց հետո երրորդ անգամն էր: Մոտ մեկ տարի է, որքա՜ն խոսակցությունների, բամբասանքների նյութ եղավ նրա բացակայությունը: Իհարկե, կային մարդիկ, որոնք չէին ուզենա նրա վերադարձը, բայց մեր ունկնդիր հասարակության եւ առհասարակ մեր մշակույթի համար դա կորուստ կլիներ: Ամերիկայում, այդ անորոշության օրերին, հոգեպես շատ է տառապել Օհանը, երեւում է դեմքից, մազերից, որոնք նկատելիորեն սպիտակել են:

– Հավատա,- ասաց նա,- գրեթե

սնից դուրս չէր գալիս, մտածում էի, մտածում, եւ միայն Երեւանի ծափերն էին հնչում ականջիս մեջ, ո՛չ Լայպցիգի, ո՛չ էլ ուրիշ որեւէ տեղի:

24-ին համերգ պիտի տար ռադիոյի նվագախմբով: Վագներ եւ Բրուքներ: Ծրագրի գլխավոր համարը, անշուշտ, Բրուքների Չորրորդ սիմֆոնիան է, որ առաջին անգամ է հնչելու Երեւանում: Եվ առհասարակ, եթե չեմ սխալվում, մինչեւ հիմա այստեղ չի կատարվել Բրուքների երաժշտությունը: Օհանը տենդագին աշխատում էր, ինչպես միշտ՝ համերգներից առաջ, բայց այսօր մի տեսակ չափից ավելի անհանգիստ էր, կարծես խուճապի մեջ: «Ժամանակը կարճ է», ասաց: Բեռլինի նվագախմբի հետ նույն սիմֆոնիայի իր կատարման ձայնագրությունն էր լսում մագնիտոֆոնով, պարտիտուրն առաջը դրած, աչքերը փակ, չափ տալով. որոշ մասեր կրկնում ու կրկնում էր, դաշնամուրի վրա նվագում, եւ միշտ տենդոտ, մի տեսակ հեւալով, հառաչելով, տարակուսողի նման գլուխը շարժելով, ճակատը կնճռոտված: Այդ ամբողջը, իհարկե, անգիր ղեկավարելու համար է անում: Բեռլինում էլ, ըստ իր սկզբունքի, անգիր է ղեկավարել անշուշտ, հիմա ուզում էր բարձրացնել հիշողության մեջ: Անգիր անելը գեղարվեստական նպատակ ունի ըստ իս, ցուցամոլություն չէ դա. անգիր ղեկավարելը գործի բանաստեղծական յուրացման ու վերստեղծման անհրաժեշտ նախապայման է, որի շնորհիվ դիրիժորը բեմի վրա ազատորեն ապրում է երաժշտությունը:

Հյուրեր եկան, ինքը ստիպված եղավ գործն ընդհատել ու մի ժամ գնալ մյուս սենյակը: Ես խնդրեցի ինձ համար միացնել ձայնագրությունը եւ ամբողջ սիմֆոնիան լսեցի՝ հետեւելով պարտիտուրին: Տեսա, որ նրբություններով ու յուրօրինակ, տարաշխարհիկ հնչողություններով հարուստ սիմֆոնիա է, հստակ ու միաժամանակ բարդ կառուցվածքով, հուզականությունն ինտելեկտուալ, տրամաբանված ձեւերի միջոցով արտահայտված: Կատարումը շատ բարձր մակարդակ ունեցող նվագախումբ է պահանջում: Երբ Օհանը վերադարձավ, ասացի նրան մտահոգությունս:

– Բրուքների համար դաստիարակված նվագախումբ է պետք, որ այս գործը կատարես:

– Է՜հ,- ասաց,- Բրուքների համար դաստիարակված նվագախումբ շատ քիչ կա աշխարհում: Բեռլին, Լայպցիգ, Վիեննա: Նույնիսկ Լոնդոնի նվագախմբի համար դժվար է Բրուքները: Ամերիկայում նոր-նոր սկսում են Բրուքներ ըմբռնել ու կատարել: Որքան հնարավոր է, պիտի անեմ մեր նվագախմբի հետ:

Ես հավատում եմ, որ կանի: Ոչ միայն կանի, այլեւ կզարմացնի, թե ինչպես արեց, հակառակ քիչ փորձերին: Գերմանացիների վկայությամբ, Բրուքների մեծ մասնագետ է Օհանը: Հիշում եմ, քանի անգամ նրան հրավիրեցին Լայպցիգ՝ Բրուքներով բացելու Գեւանդհաուզի տարեշրջանը: Նույնիսկ նրան Բրուքների ինը սիմֆոնիաների պարտիտուրներն էին նվիրել մի նամակով, որ ժամանակին թարգմանեցի ու տպեցի «Սովետական արվեստում»: Մի գրախոսականի մեջ ասել էին, թե Օհան Դուրյա՛նը պետք է գար եւ Բրուքներ կատարեր Գերմանիայում, որպեսզի գերմանացի եւ ավստրիացի դիրիժորները տեսնեին, թե ինչպես պետք է Բրուքներ կատարել: Գերմանացիներն իրենք էին գրել այս բանը Օհանի մասին*:

– Բայց հասկապես լավ վալտոռնիստ է պետք,- ասացի:

– Մեր վալտոռնիստը լավ է, շատ լավ,- պատասխանեց ուրախ (կարծեմ ասաց, որ վալտոռնիստի անունը Սուրիկ է):- Երբեմն նույնիսկ ավելի լավ է նվագում, քան Բեռլինի վալտոռնիստն այս ձայնագրության մեջ: Չէ, մեր տղաները լավ են զգում սիմֆոնիան եւ ընդհանրապես լավ են զգում: Ամենամեծ թերությունը строй-ն է: Իրենք չեն կարողանում լսել՝ մաքո՞ւր է լարված գործիքը, թե՞ չէ: Ինձ են հարցնում: Է՜, կրնա՞ս անընդհատ ծանծ բռնելով զբաղվել: Իրենք պետք է զգան գործիքի մաքրությունը: Այս բանը չեն դաստիարակել կոնսերվատորիայում: Ի՞նչ տպավորություն ստացար սիմֆոնիայից,- հարցրեց հանկարծ:

– Տանն ունեմ Բրուքների Երրորդ եւ Իններորդ սիմֆոնիաների ձայնապնակները,- ասացի:- Իններորդը՝ Ֆուրտվենգլերի ղեկավարությամբ: Սիրում եմ Բրուքների աշխարհը: Մանավանդ Իններորդի երրորդ մասը շատ եմ սիրում, ինձ համար երաժշտության գերագույն արտահայտություններից է այդ մասը: Առաջին անգամ քեզ հետ եմ լսել Իններորդը, հիշո՞ւմ ես, Օհան, այս սենյակում, պարտիտուրին հետեւելով: Կարծեմ հենց Ֆուրտվենգլերի կատարումն էր: Հիշո՞ւմ ես, երրորդ մասը վերջանալուց հետո ասացի, որ երաժշտությունը ինձ ներշնչեց կյանքիս վերջը պատկերացնել, կյանքիս վերջին րոպեները, երբ հրաժեշտ եմ տալու այս աշխարհին՝ գնալու համար ավելի ներդաշնակ մի աշխարհ: Եվ որքա՜ն զարմացա, երբ հետո կարդացի, որ Բրուքներն ինքը գրեթե նույն բանն է ասել իր այդ վերջին անավարտ թողած սիմֆոնիայի այդ երրորդ վերջին մասի առնչությամբ: Մի խոսքով, Բրուքներին զգում եմ. մի կոմպոզիտոր է, որ խոսում է թե՛ ուղեղիս, թե՛ մտքիս: Այս Չորրորդ սիմֆոնիան, ըստ իս, ավելի խորունկ եւ ուժեղ է, քան Երրորդը: Լայնաշունչ եւ շատ գեղեցիկ գործ է: Շատ ազնվական մի բան կա այս կոմպոզիտորի մեջ, կյանքի խորհրդի խորքերից եկող մի ողբերգականություն եւ հանդիսավորություն, արտասովոր մի լրջություն, ավելի ճիշտ՝ լրջախոհություն: Երաժշտության հուզական լեզվով փիլիսոփայում է, կարծես փիլիսոփայական համակարգ է կառուցում, ինչպես գերմանացի փիլիսոփաները: Դա զգացվում է նույնիսկ քնարական ամենանուրբ հատվածներում, ուր խորունկ հուզականությունը միաձուլված է խոհականության հետ: Զգացումների եւ մտքերի ներդաշնակ մի կառույց է այս երաժշտությունը՝ գրեթե մաթեմատիկական ճշգրտությամբ: Թվում է, թե բեմի եւ հանդիսականների համար գրված չէ, եւ ոչ ճիշտ մեկնաբանությունը կարող է գուցե ձանձրացնել ունկնդրին, բայց ճիշտ մեկնաբանությունը եւ հստակ, այսպես ասած կառուցողական կատարումը կարող է ունկնդրին հմայել, հիպնոսացնել նույնիսկ:

– Այո,- ասաց Օհանը,- մեկնաբանությունը շատ կարեւոր է: Շատ-շատերը ճիշտ չեն հասկանում Բրուքներին: Բեթհովենյան սիմֆոնիայի նման են կատարում: Դա սխալ է, շատ սխալ: Այդպես կատարես, ամեն ինչ իրար կխառնվի: Քո ըսածներդ լավ էին, բայց այդ բոլորը փիլիսոփայություն է: Ես երաժիշտ եմ, պիտի կատարեմ, ինձ համար կարեւորը երաժշտական կառուցումն է, կոնկրետ եմ պատկերացնում: Բրուքները ճարտարապետ է, ա՛յս բանը չեն հասկանում: Իսկական ճարտարապետ: Ուրիշ ոչ մի կոմպոզիտոր նրա նման ճարտարապետ չէ: Ամեն մի սիմֆոնիան մի տաճար է, գոթական տաճար: Սիմֆոնիայի սկզբից սկսում է կառուցել տաճարը եւ մինչեւ սիմֆոնիայի վերջը լրիվ ավարտում է կառուցումը: Տե՛ս, հիմնականում չորս կամ ութ տակտ է սիմֆոնիան: Ամբողջ շենքն այդ չորս կամ ութ տակտից է կառուցված: Աղյուս աղյուսի վրա, քառակուսիներով, անընդհատ կրկնում է եւ բարձրանում, կառուցում պատեր, կամարներ, աշտարակներ, զարդարում է, իսկ պղնձե գործիքները, որ շատ է օգտագործում, կարծես ամուր սյուներ են, դրանց վրա է կանգնում տաճարը: Այո, ամբողջ սիմֆոնիան չորս կամ ութ տակտով մի թեմայի անընդհատ կրկնությունն է, բայց ոչ մի ֆրազ, ոչ մի նոտա չես կարող հանել սիմֆոնիայից: Կարելի է ուրիշ սիմֆոնիաներում, ասենք Մոցարտի կամ Շուբերտի, հանել այս կամ այն կրկնությունը, կուպյուր անել, եւ կառուցումը չի տուժի: Բայց եթե Բրուքների սիմֆոնիայից մի ֆրազ հանես, մի կրկնություն հանես՝ տաճարի պատի վրա մի խոշոր ծակ կմնա կամ մի աշտարակը պակաս կլինի, ամբողջությունը կխախտվի: Եվ տես, Բրուքների բոլոր սիմֆոնիաներն այդպես են: Կարելի է ասել, որ նա ոչ թե ինը սիմֆոնիա է գրել, այլ մեկ սիմֆոնիա՝ ինը վարիանտով: Նույն ոճով, նույն հիմնական մոտիվներով՝ ինը զատ-զատ տաճարներ:

– Շատ գեղեցիկ է մեկնաբանությունդ,- ասացի,- եւ հասկանում եմ, որ Բրուքների կատարման համար շատ կարեւոր է այդպիսի մեկնաբանությունը: Բայց ասա՛, խնդրեմ, ինչո՞ւ են տաճար կառուցում: Միայն ճարտարապետական գեղեցկությա՞ն համար:

– Հա, գիտեմ,- ժպտաց Օհանը,- աղոթելու համար: Բայց ես՝ դիրիժորս, պետք է կառուցեմ, որպեսզի ունկնդիրը կարողանա աղոթել տաճարի մեջ:

– Իսկ դու չե՞ս աղոթում, ի՞նչ է:

– Ես պետք է աշխատեմ, որ տաճարն իսկական տաճար լինի:

– Մի քիչ սխալվում ես, Օհան: Հասկանում եմ, բնական է, հիմա դու կատարման գործնական խնդիրներով ես մտահոգված, երաժշտական արտահայտչականության կոնկրետ խնդիրներով, որպեսզի հնչեցնես սիմֆոնիան այնպես, ինչպես պատկերացնում ես, այսինքն՝ կառուցես տաճարը: Բայց այս պահին մոռանում ես (եւ դա էլ բնական է), որ հենց «աղոթելու» պահանջն է, այսինքն՝ մարդու եւ արվեստագետի խորունկ զգացումը, որ քեզ մղում է կառուցել տաճարը եւ զբաղվել կառուցման գործնական խնդիրներով: Բեմի վրա, կատարելու ժամանակ, իսկական աղոթողն ինքդ ես լինելու, եւ հենց դրա շնորհիվ կառուցվելու է տաճարը: Այլապես ո՛չ տաճարը կկառուցվի, ո՛չ էլ ունկնդիրը կաղոթի:

– Է՛հ, վերջին հաշվով ճիշտ ես,- ժպտաց նորից Օհանը,- բայց հիմա գործնական կողմն է ինձ համար կարեւորը, մանավանդ որ ժամանակս քիչ է, իսկ մեր նվագախմբի համար դժվար խնդիր է Բրուքներ կատարելը, պետք է կատարման գործնական միջոցներով հասնեմ նպատակիս:

– Դու էլ ճիշտ ես,- ասացի ու վեր կացա:- Այլեւս չեմ ուզում խլել ժամանակդ, Օհան:

– Մինչեւ գիշերվա ժամը երեքը-չորսը պիտի աշխատեմ,- ասաց,- այս խոսակցությունն էլ լավ էր:

– Վստահ եմ, որ հոյակապ համերգ է լինելու,- ասացի:

24 նոյեմբեր- Օհանի համերգը: Նստած էի աջ կողմի վերին յարուսում, ուրիշ տեղ հնարավոր չեղավ ճարել: Չուզեցի դիմել Օհանին, թեեւ ինքն ասել էր: Ես նույնիսկ նախընտրում եմ վերեւի յարուսից լսել սիմֆոնիկ համերգը. ամբողջ նվագախումբն աչքիդ առաջ է եւ հնչողությունն էլ ավելի ամբողջական: Բրուքները հոյակապ հնչեց, մի քանի մանր-մունր թերությունները ոչինչ: Այդքան քիչ փորձերով այսպիսի նվագախումբը հասցնել նման հանգիստ ու վստահ կատարման՝ ա՛յս սիմֆոնիայում, դա միայն Օհանը կարող է անել մեզ մոտ: Լեփ-լեցուն դահլիճը քար լռությամբ եւ հուզումով լսում էր ժամից ավելի տեւող դժվարըմբռնելի սիմֆոնիան: Հենց Օհանի վարպետությունն էլ այն է, որ իր վստահ, հստակ ու ամբողջական կատարմամբ կարողանում է ունկնդրին հասցնել որեւէ սիմֆոնիկ գործ, որքան էլ բարդ կամ թե նորաստեղծ լինի այդ գործը: Նրա ձեռքի տակ նվագախումբը միշտ էլ ստանում է այն ամուր ու լիակատար հնչողությունը, որ հատուկ է մեծ դիրիժորներին: Ներկա էր նաեւ կաթողիկոսն իր շքախմբով: Վերջում հասարակությունը բուռն եւ հոտնկայս ծափահարեց Օհանին՝ կրկին ու կրկին նրան բեմ կանչելով: Այսօրվա համերգը մշակութային կարեւոր դեպք է Երեւանում, թեեւ շատերը չունեն այդ գիտակցությունը: Այսպիսի համերգներով, ներկայացումներով, ցուցահանդեսներով եւ այլ զանազան բարձրորակ երեւույթներով է, որ Երեւանը, Հայաստանի եւ աշխարհի այլազան կողմերից եկած հայերի այս նորօրինակ Արշակավանը, դառնում է իր կայուն դեմքն ու կենցաղը, իր ուրույն համն ու հոտն ունեցող **մայրաքաղաք**, ուր նախկին գաղթականական հոգեբանությունը, գավառականությունը եւ իրար չհասկանալը վերանում են մեր միջից եւ ստեղծվում է նոր հայը՝ երեւանցին:

***

22 մարտի 2001- Իսկ այսօր Օհան Դուրյանի կառուցած տաճարը ուզում են քանդել նրանք, ովքեր իրենց սրտում երեւի աղոթք չունեն...

** Այդ օրն իմ օրագրում կարիք չկար գրելու, իսկ այսօր ասեմ, որ Վարշավայի թերթում Օհան Դուրյանի համերգների մասին խոսելով հիշել էին Տոսկանինիին, իսկ Բեռլինի թերթում՝ Արթուր Նիկիշին: Սա էլ ժամանակին տպել եմ «Սովետական արվեստում»:*

Կ. Ս.

«Օսկար» մրցանակները շնորհվեցին

Սկիզբը էջ 1

Օտար լեզվով լավագույն ֆիլմի «Օսկարը» շնորհվեց տայվանցի բեմադրիչ Ան Լիի «Վագր եւ վիշապ» ֆիլմին, որի ծախսերը կազմել են 15 մլն դոլար: «Վագր եւ վիշապը» հիշեցնում է միաժամանակ հոնկոնգյան մարտաֆիլմերը եւ չինական ռոմանտիկ հեքիաթները:

Լավագույն բեմադրիչի մրցանակին արժանացավ 38-ամյա Սթիվեն Սոդերբերգը «Թրեֆիկ» («Գաղտնի առեւտուր») ֆիլմի համար, որը թմրադեղերի հետ կապված երեք պատմությունների ամբողջություն է:

Տղամարդու լավագույն երկրորդական դերի մրցանակը շնորհվեց Բենիսիո դել Տորոյին («Թրեֆիկ»): Կնոջ լավագույն երկրորդական դերի համար «Օսկար» ստացավ Մարիս Գեյ Հարդենը («Փոլոք»): Այս վերջին ֆիլմում ամերիկացի նկարիչ Ջեկսոն Փոլոքի դերակատարը դրա բեմադրիչ Էդ Հարիսն է:

Պ. Ք.

Ազգային պարի ավանդույթները պահպանելու եւ հարստացնելու միտում

Վերջերս հետեւողական քննարկումներ են գնում Հայաստանի պարի պետական համույթի գործունեության, նրա «թարս ու շիտակ»-ի մասին: Խոսում են եւ մասնագետները, եւ նրանք, ովքեր սիրում են հայ պարն ու երաժշտությունը: Երբեմն այնպիսի ծայրահեղ կարծիքներ են հայտնվում, որ պարզապես զարմանալ կարող ես: Ավելին, պարի պետականը եւ նրա գեղարվեստական ղեկավար Սուրեն Ճանճուրյանը մեղադրվում են «բազում, բազմազան մեղքերի» համար:

Անշուշտ, լավ է, որ այս քննարկումները կատարվում են: Բայց ավելի արդարամիտ կլիներ, որ մի շարք ելույթներ ենթատեքստ չունենային: Եվ երկրորդ, եթե ինչ-որ բան այնպես չէ, եթե հայ պարը խեղաթյուրվում է, ապա պետք է բարեկամի հոգատարությամբ, ազգային արժեքի պահպանման միտումով մոտենալ հարցին: Պարի պետական համույթը երկար ճանապարհ է անցել, մեզ՝ հայերիս ու նաեւ աշխարհին ապացուցելով հայ պարի կենսունակությունը:

Դրա վերջին ապացույցը մարտի 25-ին Ազգային օպերայի թատրոնի բեմում համույթի հերթական ելույթն էր: Լեփ-լեցուն դահլիճում շատ ու շատ ճանաչված մտավորականներ, արվեստագետներ, արվեստի սիրահարներ կային: Ալեքսանդր Սպենդիարյանի, Արամ Խաչատրյանի, Խաչատուր Ավետիսյանի, հայկական ժողովրդական մեղեդիների հիման վրա ստեղծված պարերը մեծ հաճույք պատճառեցին դահլիճում ներկա գտնվողներին: «Էնզելի», «Սուսերով պար», «Ծաղկած բալենի», «Արցախ», «Մայրություն» եւ շատ ու շատ կատարումներ իսկապես երաժշտական, պարային հրաշալի կատարումներ էին:

– Մենք աշխատում ենք, փորձում ենք պահպանել եղածը եւ դրան ավելացնել այն, ինչը մեր ժողովրդի հոգում է,- համերգից հետո ասաց համույթի գեղարվեստական ղեկավար Սուրեն Ճանճուրյանը:

ԱՆԺԵԼԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՌԵՊՈՐՏԱԺ «ԲՐԻՏԻՇ ԷՐՈՒԵՅԶԻ» ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

Գարրի Կասպարով. «Ես ուզում եմ խաղալ Երեւանում»

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Կաննից

Կաննը՝ կինոփառատոների հռչակավոր մայրաքաղաքը, միաժամանակ կարող է հավակնել նաեւ խաղերի նշանավոր կենտրոնի կոչմանը: Հիասքանչ «Փառատոների պալատում», եւ արդեն 15-րդ անգամ, ընթանում էր հրաշագեղ իրադարձություն՝ խաղերի միջազգային փառատոնը: Ընդ որում, ավելի ճիշտ կլինի խոսել ոչ թե մեկ, այլ 20 իրադարձության մասին, քանի որ փառատոնի ծրագրի մեջ մտնող խաղերի թիվն ուղիղ քսան է:

Խոստովանում եմ, որ ավել կամ պակաս ծանոթ խաղերի՝ շաշկի, նարդի (բաքգամոն), գո, բրիջ, բելոտ, խաչբառերի լուծում, կողքին փառատոնի ծրագրում կային նաեւ այնպիսի խաղածեւեր, որոնց անվանումներն ինձ համար չինական հիերոգլիֆներ են... Բայց, ամեն դեպքում, հրաշալի է ֆրանսիացիների մտահղացումը, եւ առաջին հերթին՝ երեխաների մտահորիզոնն ընդլայնելու, նրանց մտածել սովորեցնելու առումով: Մուտքը միանգամայն ազատ էր, եւ հազարավոր դպրոցականներ խմբերով գալիս ու գալիս են «Փառատոների պալատ»:

Իսկ փառատոնի թագուհին, անկասկած, շախմատն էր, որն այս տարի ներկայացված էր ոչ միայն «սովորական» մրցաշարով, այլեւ աշխարհի արագ շախմատի գավաթի խաղարկությամբ, եւ այն էլ Գարրի Կասպարովի մասնակցությամբ:

Այս գրավիչ մրցաշարում, որին յուրաքանչյուր պարտիայում մրցակիցներին տրվում է 25-ական րոպե, պայքարը երկու ենթախմբերում սկսեցին 16 շախմատիստներ: Ապա նրանցից ութ լավագույնները մրցավեճը շարունակեցին օլիմպիական կամ, ինչպես այժմ սիրում են ասել, «նոկաուտ» համակարգով:

Կասպարովին, աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը կորցնելուց հետո, խաղատախտակի առջեւ առաջին անգամ էի տեսնում եւ, իմ տպավորությամբ, նա միանգամից մի քանի տարով մեծացել է (կրկին հիշեցնեմ Բոտվիննիկի նշանավոր ձեւակերպումը՝ աշխարհի առաջնությունը գրոսմայստերից երեք տարվա կյանք է խլում): Բայց մի փոքր ավելացնելով ճերմակ մազերի թիվը եւ խաղատախտակի առջեւ նախկինից ավելի շատ կծկվելով, Գարրին շարունակում է մնալ մախիմալիստ՝ ե՛ւ իր հարցազրույցներում, ե՛ւ խաղային ձգտումներում:

Այո՛, երկրագնդում մեծ վարկանիշն ունեցող շախմատիստի՝ Գարրի Կասպարովի տպավորիչ հաղթանակով ավարտվեց աշխարհի արագ շախմատի գավաթի խաղարկությունը: Աշխարհի 13-րդ չեմպիոնը նախ բացահայտ առավելությամբ առաջին տեղը գրավեց նախնական խաղերում (7 հնարավորից՝ 5,5 միավոր), ապա «նոկաուտ» համակարգով հաջորդաբար հաղթեց Տկաչեւին (1,5–0,5), Գրիշչուկին (3–1), իսկ եզրափակիչում՝ Բարեեւին (1,5–0,5):

Չնայած արագ շախմատի խիստ ժամակարգին, Կասպարովը կրկին փայլեց իր խաղի խորությամբ: Այս առումով բնութագրական էր վճռական հանդիպումը Բարեեւի հետ, երբ նուրբ վարպետությամբ շահելով զինվորների վերջնախաղը, Գարրին արժանացավ «Փառատոների պալատում» հավաքված մոտ 2.500 հանդիսատեսների բուռն ծափողջույններին:

Այն բանից հետո, երբ Կասպարովը ստացավ մրցաշարի հովանավորի «Ջե բանկի» սահմանած գեղեցիկ գավաթը եւ իր անթերի անգլերենով շնորհակալական խոսքերով դիմեց կազմակերպիչներին ու հանդիսատեսներին, ինքնագրեր տվեց ու լուսանկարվեց իր ջերմեռանդ երկրպագուների մասնավորապես՝ Կաննում բնակվող հայերի հետ, Գարիկը, ես եւ չեմպիոնի վերջին տարիների միակ ու անփոխարինելի մարզական՝ գրոսմայստեր Յուրի Դոխոյանը, միասին մի քանի ժամ անցկացրինք Կաննի ծովեզերքում:

Թվում էր, թե գրոսմայստերը, որն իր արդեն ոչ կարճատեւ մարզական կենսագրության ընթացքում տասնյակ խոշորագույն նվաճումներ է ունեցել (միայն վերջին մեկ-մեկուկես տարում Կաննը Կասպարովի 9-րդ անընդմեջ հաղթական մրցաշարն էր), որ այս նոր փայլուն արդյունքը պետք է ընդուներ շատ հանգիստ՝ որպես հերթական հաջողություն: Բայց Գարիկն ակնհայտորեն հուզված էր ու ոգեւորված: Ես նրան այդպես տեսել եմ Կարպովի հետ 80-ական թվականներին ճակատագրական մրցախաղերի օրերին

Մեր զրույցի ընթացքում ես զգացի, որ Կասպարովը, համապատասխան ներքանկատ վերաբերմունքի դեպքում, կարող է ՖԻԴԵ-ի հետ համագործակցել (հիշեցնեմ, որ երկար ժամանակ է, որ նա այդ կազմակերպության ղեկավարության հետ, մեղմ ասած, ջերմ հարաբերությունների մեջ չէ):

Խոսք գնաց այս աշնանը Երեւանում անցկացվելիք աշխարհի շախմատի 5-րդ թիմային առաջնության մասին: Մենք Գարիկի հետ հիշեցինք, որ նա ՖԻԴԵ-ի շրջանակներում «դասական» (ոչ արագ, ինչպես Կաննում) պաշտոնական մրցաշարի վերջին անգամ մասնակցել է հենց Երեւանում՝ 1996-ին, 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադայում: Ես ասացի, որ խորհրդանշական կլինի, եթե Կասպարովի յուրահատուկ «դարձը» լինի հենց Երեւանում, եւ որ նրա ելույթը հսկայական հետաքրքրություն կառաջացնի:

Անկասկած է, որ 13-րդ չեմպիոնը ինքը եւս խորհել է այս ամենի մասին եւ պատասխանի էր սպասում: Գարիկն ասաց, որ հոկտեմբերին ինքն ազատ է, որ Երեւանն իր համար առանձնահատուկ քաղաք է, որ իր համար, իսկապես, խորհրդանշական է, ինչ-որ իմաստով դյուրին կլիներ «պաշտոնական» շախմատ վերադառնալ հատկապես Հայաստանում եւ, վերջապես, ինքը մանրամասն տեղյակ է այս տարի մեր երկրում նշվելիք մեծ տոնակատարության՝ քրիստոնեությունը պետականորեն ընդունելու 1700-ամյակի մասին, եւ շատ գրավիչ է, որ աշխարհի առաջնությունն ընթանալու է հենց այդ մթնոլորտում...

YEREVAN-PARIS-LYON

SABERATOURS-SEVAN

ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ–ՍԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան»

ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10

Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30

E-mail: sabera@arminco.com

ԱՄՆ դեսպանատանը պահանջվում է վարձով առանձնատուն, որի գտնվելու վայրը կլինի ոչ հեռու, քան 4 կմ հեռու ԱՄՆ դեսպանատնից:

Խնդրում ենք լրացնել սույն ձեւաթերթիկը եւ վերադարձնել ԱՄՆ դեսպանատուն, Բաղրամյան 18 հասցեով:
ATTN: GSO

1. Հասցեն
2. Պահանջվող Վարձը
3. Վարձակալման ժամանակահատվածը (տարի)
4. Ննջարանների թիվը ______ Լոգասենյակների թիվը ______
5. Կա արդյոք ավտոտնակ ______ Բակ/Այգի ______
6. Քանի հարկանի է շենքը ______
7. Երբ կարող եք ազատել շենքը ______
8. Համաձայն եք հանել տնից ողջ կահույքը եւ անձնական իրերը ______
9. Տունը վերջերս է վերանորոգվել կամ վերակառուցվել. ______

Եթե ոչ, համաձայն եք արդյոք կատարել վերանորոգման աշխատանքներ, ԱՄՆ ստանդարտներին համաձայն, վարձակալելու նպատակով ______

10. Հեռախոս ______

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Գեոմասշտաբ» ՂՓԲ ընկերությունն աճուրդային կարգով վաճառում է հանքարդյունաբերության շահագործման հետեւյալ հիմնական միջոցները՝ պատարաքարձիչներ, էլեկտրաքարշեր, հոսանքի վերափոխիչներ, վագոնիկներ, սլաքային գծանցումներ, հոսանքի լարման կարգավորիչներ, բաժանարարներ, հորատման պոմպեր, լիցքավորման սարքեր, խողովակների եւ երկաթգծերի կտրիչ հաստոցներ:

Վաճառքի ենթակա միջոցների տեխնիկական վիճակի եւ այլ մանրամասների մասին տեղեկություն կարող եք ստանալ «Գեոմասշտաբ» ՂՓԲ ընկերությունից, հետեւյալ հասցեով՝ ք. Բյուրեղավան, Կոտայքի մարզ:

Աճուրդը տեղի կունենա 2001 թ. ապրիլի 14-ին, ժամը 11:00-ին:

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ

ՀԱՄԵՐԳ

Մարտի 27-ին, ժամը 19:00-ին, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում, Հայաստանում բրիտանական մշակույթի «Cutting Edges» շաբաթի շրջանակներում կկայանա Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի եւ «Սերենադ» կամերային նվագախմբի համերգը՝ Էդուարդ Թոփչյանի ղեկավարությամբ:

Ծրագրում հայ եւ արեւմտաեվրոպացի կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ

Մենակատարներ **Մալքոլմ Մեսիթեր, հոբոյ (Մեծ Բրիտանիա)**
Մանուկ Հայկազյան, ֆլեյտա
Մերուժան Տեր-Մինասյան, գալարափող

Մարտի 30-ին, ժամը 19:00-ին, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում կկայանա Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը՝ Էդուարդ Թոփչյանի ղեկավարությամբ:

Համերգին կհնչի Չայկովսկու 6-րդ սիմֆոնիան, ինչպես նաեւ արիաներ Վերդիի եւ Պուչինիի օպերաներից:

Մենակատարներ **Լուսինե Մարկոսյան (սոպրանո)**
Հովհաննես Նազարյան (տենոր)

Գեղարվեստական եւ գլխավոր դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյան

ՀՖՆ-ի 2000/2001 թթ. համերգաշրջանի հովանավոր՝
AGBU-Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

2. Դուվր: 3. Մագնաս: 5. Մադրաս: 6. Դարո: 7. Ֆորմալին: 8. Զարգարյան: 9. Հարբբան: 10. Կաբնասուն: 13. Օսակա: 14. Ունելի: 18. Լարոշֆուկո: 19. Թեհլիրյան: 23. Կապրի: 24. Տաղե: 27. Տերտերյան: 29. Արքանյակ: 31. Արմավենի: 32. Առեջք: 33. Վարդենի: 34. Անանի: 38. Մայան: 39. Մարշակ: 43. Օշին: 44. Ձկեռ:

Հորիզոնական

1. Արամս: 4. Ամադու: 11. Նորվեգիա: 12. Ադդարյան: 15. «Ռոմա»: 16. Մարգարյան: 17. Անան: 20. Կոլչակ: 21. Երմակ: 22. Վերտալ: 25. Անգորական: 26. Թաիրյան: 28. Կամֆորա: 30. Բեգլարյան: 35. Ռեբեկա: 36. «Ֆանտա»: 37. Դարման: 40. Զունա: 41. Զարդարյան: 42. Իվան: 45. Գալշոյան: 46. Արշակունի: 47. Ննունդ: 48. Ակոռի:

ԽԱՉԲԱՌ

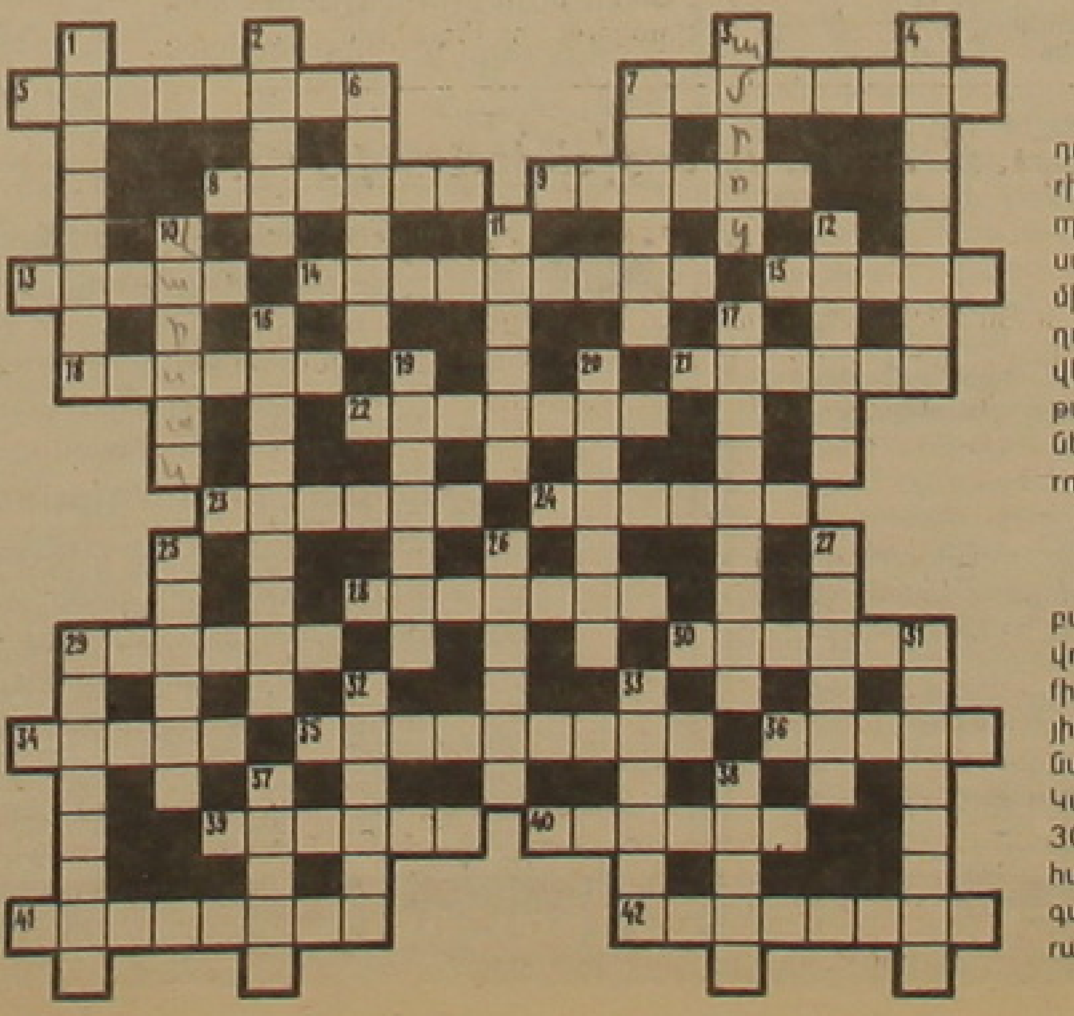

Ուղղահայաց

1. Եվրոպական մայրաքաղաք: 2. Բանտ, ...: 3. Թշնամուց պաշտպանվելու համար կառուցված դղյակ. ...: 4. Հայ բժիշկ, դոկտոր, պրոֆեսոր, ՌԴ ԳԱ ակադեմիկոս: 6. Սովետական տիեզերանավերի սերիա: 7. Երաժշտադրամատիկ արվեստի տեսակ: 10. Հացազգի բույս: 11. Ամերիկյան գրենական պիտույքների ֆիրմա: 12. Լեռնազանգված Հունաստանում, ըստ դիցաբանության Ապոլոնի եւ մուսաների բնակավայրը: 16. Շախմատի հայ առաջին սպորտի վարպետը: 17. Հայ ֆիզիկոս, ակադեմիկոս: 19. Երեւանում ստեղծված «Արարատ» տրեստի բաժնետերերից: 20. Երջանկության եւ հաջողության աստվածուհին հին հռոմեական դիցաբանության մեջ: 25. Հերոս «Երեք հրացանակիրներ» վեպում: 26. Հայ մոսկովաբնակ հայտնի իրավաբան: 27. Գործվածք: 29. Հայ երգահան, խմբավար, թաղված է Խոջիվանքում: 31. «Լեբլեբիջի Հոր-հոր աղա» օպերետի հեղինակը: 32. Մաստակազգիների ընտանիքի թփի պտուղ: 33. Գիտական տեսակետ, հայացք, գրախոսություն, ...: 37. Չեխովի հերոսներից: 38. «Նապոլեոն» գրքի հեղինակը:

Հորիզոնական

5. ՌԴ ժող. արտիստ, կինոռեժիսոր, հայկական մուլտֆիլմի հիմնադիրներից: 7. Հայ պատմաբան, բանասեր, հրապարակախոս, «Ազգապատում» երկի հեղինակը: 8. Հեռավորության չափման միավորը աստղագիտության մեջ: 9. Նահանգ ԱՄՆ-ում: 13. Լիճ Հայկական լեռնաշխարհում (այժմ՝ Թուրքիայում): 14. Հայ ժամանակակից բանաստեղծ: 15. Վալենտին Ռասպուտինի «Հրաժեշտ Մատյորային» վիպակի հերոուհիներից: 18. Խաղողի տեսակ: 21. Բնության մեջ լայնորեն տարածված ամինաթթու: 22. Ծառերի վնասատուների դեմ պայքարող դեղամիջոց: 23. Թանկարժեք զարդաքար: 24. Կազակական զորքի ղեկավար: 28. Օծանելիքի հումք հանդիսացող հոտավետ բույս: 29. Ձիերի խումբ: 30. Ռոսինիի օպերան «... սափրիչ»: 34. Ճարտարապետության մեջ գեղարվեստական ոճ: 35. Այս հայ բարեգործի 2 հազար ռուբլի էր տրվելու հայերենի արմատական բառարանի ստեղծողին: 36. Յոգայի տեսակ: 39. Հնում մարզի պահապան, կառավարիչ: 40. Մարդու մարմնի մաս: 41. Կառավարական շենքի նախագծի հեղինակը: 42. Հայ գեղանկարիչ, արվեստի վաստ. գործիչ:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

HUJ

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին։

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենիան Քարդ» ՓԲ ընկերությունը հայտարարում է մրցույթ գործադիր տնօրենի թափուր պաշտոնը համալրելու նպատակով։

Թեկնածուն պետք է ունենա
1. բարձրագույն կրթություն,
2. անգլերեն լեզվի իմացություն։

Ցանկալի է
1. բանկային կամ պլաստիկ քարտերով համակարգերում աշխատանքային փորձի առկայությունը,
2. ղեկավար աշխատանքի փորձի առկայությունը։

Թեկնածուները դիմումները կարող են ներկայացնել մինչեւ 2001 թ. ապրիլի 16-ը, ժամը 18:00, ք. Երեւան, Գ. Նժդեհի 32/1 հասցեով, «Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ։ Հեռ. 44-99-37։

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«ՅէՆ» գույքի իրացման գործակալություն» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը, գրանցված խորհրդային շրջանի տեղ. ծառայությունում։ Գրանցման համարը՝ 286.140.01242, վկայական N01Ա-011749։
Պարտատերերը երկամսյա ժամկետում կարող են դիմել լուծարային հանձնաժողովին՝ Ուլնեցու 31, հեռ. 24 68 85, 24 51 02, 59 51 26։

MDF

Միկրոձեռնարկությունների զարգացման բարեգործական հիմնադրամ

Թափուր աշխատատեղեր

«Փրկել երեխաներին» եւ **«Կաթոլիկ օգնության ծառայություններ»** ամերիկյան կազմակերպությունների համատեղ ուժերով Հայաստանում հիմնադրված Միկրոձեռնարկությունների զարգացման բարեգործական հիմնադրամը տրամադրում է միկրո-ֆինանսական ծառայություններ, որոնց նպատակն է աջակցել կանանց մանր ձեռներեցության զարգացմանը նրանց համար ապահովելով առանց գրավի փոխառություններ ստանալու երկարաժամկետ հնարավորություններ։

Հիմնադրամի Երեւանի գրասենյակում աշխատելու համար հրավիրվում են լրացուցիչ **փոխառությունների գործակալներ**, որոնք կկազմակերպեն եւ կնախապատրաստեն մանր գործարարությամբ զբաղված կանանց փոխառությունների տրամադրման եռաշխիքային խմբեր, կօգնեն փոխառությունների հատկացման ընթացքին եւ կապահովեն նրանց ժամանակին հետվճարումը։

Դիմորդները պետք է ունենան՝

- մարդկանց նպատակային խմբեր կազմելու եւ ղեկավարելու կարողություններ,
- որպես թիմի անդամ աշխատելու եւ գերազանց հարաբերություններ հաստատելու ունակություններ,
- աշխատաժամի մեծ մասը գրասենյակից դուրս աշխատելու ցանկություն,
- անգլերեն լեզվի իմացությունը կդիտվի որպես առավելություն։

Դիմորդներին խնդրվում է մինչեւ ապրիլի 6-ը ներկայացնել իրենց աշխատանքային կենսագրությունները հիմնադրամի Երեւանի գրասենյակ։

Հասցե՝ Երզնկյան 52 (Մետրո «Բարեկամության» մերձակայքում)
հեռախոս՝ 548943, 548944, 548945, 548946

MDF

Microenterprise Development Charity Fund

Job Openings

Kamurj Micro-enterprise Development Fund (MDF Kamurj) is a non-profit institution in Armenia created by Save the Children/US and CRS. MDF Kamurj provides small loans to over 4,500 Armenian women micro-entrepreneurs in Yerevan, Gyumri, Vanadzor and Sisian areas.

MDF Kamurj is currently looking to recruit the following additional staff to meet the growth challenges and support the effective provision of its microfinancial services:

- Operations Manager
- Accountant
- Loan Promoters
- Local network and Data Base Specialist
- Receptionist

Appropriate work experience in relevant activities, as well as fluent English skills (except for Loan Promoters) are essential.

Interested candidates are asked to bring a resume to MDF Kamurj office in Yerevan. Please indicate on your resume the position you apply for. Only short listed candidates will be invited for an interview.

If you are interested, please bring your resume and a cover letter to MDF Kamurj Yerevan office.

Address: 52 Yerznkyan Str. (near to the metro station "Barekamutyun").
Tel. 5489433, 548944, 548945, 548946.

The deadline for applications is Friday, April 6, 2001.

For Your Internet News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian,
Armenian and Turkish

ՄԱՄԼՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
PRESSRELEASE
26.03.2001

Դրամավարկային տեղեկանք

Մարտի 16-22-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Մարտի 16-22-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամական բազան (առանց Միջազգային ծրագրեր իրականացնող գրասենյակների գումարների (ԾԻԳ) նվազել է 583 մլն դրամով եւ մարտի 22-ին կազմել 63 մլրդ 857 մլն դրամ։ Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 204 մլն, իսկ զուտ ներքին ակտիվները 378 մլն դրամով։

Մարտի 9-16-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամական զանգվածը (առանց ԾԻԳ գումարների եւ կուտակված տոկոսների) նվազել է 923 մլն դրամով եւ մարտի 16-ին կազմել 142 մլրդ 128 մլն դրամ։ Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ կրճատվել է 2 մլրդ 267 մլն դրամով եւ կազմել 48 մլրդ 451 մլն դրամ։ Դրամով ցպահանջ դեպոզիտներն աճել են 459 մլն դրամով եւ կազմել 12 մլրդ 479 մլն դրամ։ Ժամկետային եւ խնայողական դեպոզիտներն աճել են 885 մլն դրամով եւ կազմել 81 մլրդ 198 մլն դրամ։ Արտարժույթով դեպոզիտներն ավելացել են 858 մլն դրամով եւ կազմել 75 մլրդ 92 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ։ Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ դեպոզիտները կազմել են 25 մլրդ 345 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 600 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 49 մլրդ 747 մլն դրամ (աճը՝ 257 մլն դրամ)։

Ֆինանսական շուկա

Մարտի 16-22-ն ընկած ժամանակահատվածում տեղի է ունեցել 900 մլն դրամի 189 եւ 210 օրյա պետական պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխում՝ համապատասխանաբար 24,12 եւ 23,62 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ։ Նույն ժամանակահատվածում մարվել է 400 մլն դրամի 294-օրյա ՊՊ՝ 17,5 տոկոսով։

Արտարժույթի շուկա

Մարտի 16-22-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ԿԲ կողմից սահմանվող դրամի հաշվարկային փոխարժեքն արժեքավորվել է 0,25 տոկոսով՝ 549,39-ից հասնելով 548,01 դրամի։ Այդ ժամանակաընթացքում արտարժույթի շուկայում ԿԲ գնել է 700 հազար ռուբլի՝ 19,15 դրամ եւ վաճառել է 556 հազար դոլար՝ 551,30 դրամ փոխարժեքներով։

Միջբանկային շուկայում անցած շաբաթ կնքվել են մոտ 21,7 մլն ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 549 դրամ։

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

INTERNATIONAL COMMERCIAL BANK (ARMENIA) CJSC

«ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ԱՆԴԱՄ
Երեվան Դեղատան 6, Հեռ. 583-085, 520-432,520-593

Առաջարկում ենք բարձրորակ սպասարկում եւ եվրոպական հուսալիություն, միջազգային չափանիշներին համապատասխան բարձրորակ բանկային ծառայություններ եւ լավագույն տոկոսադրույքներ։ 2001 թ.-ի մարտի 1-ից ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց առաջարկում ենք հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները.

ԺԱՄԿԵՏԸ	30-59 օր	60-90 օր	91-210 օր	211-270 օր	271-365 օր
USD	9.0%	10.0%	12.0%	11.0 %	10.0 %
AMD	12.0%	14.0%	15.0%	16.0 %	15.0 %

Տոկոսների վճարումը բանկը կատարում է հաճախորդի ցանկությամբ՝ յուրաքանչյուր ամիս կամ ժամկետի վերջում։ Ժամկետային ավանդի նվազագույն գումարը 1000 ԱՄՆ դոլար կամ համարժեք ՀՀ դրամ։ Առանձին դեպքերում բանկը պատրաստ է իր հաճախորդներին տրամադրել արտոնյալ պայմաններ։

LINK

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
«ՍՏԱՆԴԱՐՏ 2000»

Հաշվապահության բոլոր բաժինների ավտոմատացում.
Արտադրություն եւ առեւտուր
Բանկ եւ դրամարկղ
Աշխատավարձ եւ կադրեր
Պահեստի շարժ
Հաշվարկներ գնորդների հետ
Հաշվարկներ մատակարարների հետ
Հիմնական միջոցների հաշվառում...

Փաստաթղթերի գրանցում, պահպանում եւ տպագրում.
Հաշիվ-ֆակտուրաներ
Դրամարկղային օրդերներ
Աշխատավարձի տեղեկագրեր
Պահանջագրեր...

Հաշվետվությունների ձեւավորում.
Շրջանառության եւ մնացորդի ամփոփագիր
Գլխավոր գիրք
Շախմատ-տեղեկագիր...

Ծրագիրը մշակված է "1С: БУХГАЛТЕРИЯ" համակարգի հիման վրա

Աշխատում է նոր եւ հին հաշվային պլաններով
Ավտոմատ ձեւավորում է գրառումներ
Աշխատում է հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով
Համատեղելի է Windows համակարգի հետ
Երեւան, Կոմիտասի պող. 49, հեռ. 23-05-10
E-mail: link@lans.am
http://www.link.am

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն
Լավրենտի Բարսեղյանը
ներկայացնում է
«Միջազգային հանրությունն ընդունում է Հայոց ցեղասպանությունը»
Չորեքշաբթի, մարտի 28-ին, ժամը 18:00-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝ անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ
Մուտքն ազատ է
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-07։

@rminco Global Telecommunications ԻՆՏԵՐՆԵՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» ՍՐՃԱՐԱՆՈՒՄ: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինի» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 03. 2001 Գինը՝ 100 դրամ